

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om investeringstjänster och lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet och till lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om investeringstjänster, lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, lagen om handel med finansiella instrument, lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift och aktiebolagslagen ändras.

I propositionen föreslås det att sådana ändringar görs i nationella författningar som behövs för tillämpningen av EU:s förordning om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och för det nationella genomförandet av en ändring av MiFID 2-direktivet, genom vilken sådana finansiella instrument som emitteras genom teknik för distribuerade liggare har fogats till definitionen av finansiella instrument.

EI propositionen föreslås det att definitionen av finansiella instrument i lagen om investeringstjänster ändras. I lagen om investeringstjänster ska dessutom göras vissa tekniska korrigeringar av hänvisningar och en komplettering av bestämmelsen om värdepappersföretags bokslut. I propositionen föreslås det att lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras så att Finansinspektionen blir tillståndsmyndighet i ärenden som gäller i förordningen avsedda avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade liggare. Till lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ska fogas avgiftskategorier som gäller den nya verksamheten och i aktiebolagslagen ska göras ett preciserande tillägg om den reglering som tillämpas på teknik för distribuerade liggare.

Lagarna avses träda i kraft den 23 mars 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget	10
4 Förslagen och deras konsekvenser	13
4.1 De viktigaste förslagen	13
4.2 Konsekvenser	15
5 Alternativa handlingsvägar	15
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	15
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	16
6 Remissvar	16
6.1 Allmänt	16
6.2 Förvaltningsregistrering	20
6.3 Behörighetsfördelningen mellan finansministeriet och Finansinspektionen som tillståndsmyndighet	22
6.4 Tillsynsavgift	23
7 Specialmotivering	23
7.1 Lagen om investeringstjänster	23
7.2 Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	24
7.3 Lagen om handel med finansiella instrument	25
7.4 Lagen om Finansinspektionen	25
7.5 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	26
7.6 Aktiebolagslagen	26
8 Ikraftträdande	27
9 Förhållande till andra propositioner	27
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	27
LAGFÖRSLAG	30
1. Lag om ändring av lagen om investeringstjänster	30
2. Lag om ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	32
3. Lag om ändring av lagen om handel med finansiella instrument	33
4. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	35
5. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	35
6. Lag om ändring av 3 kap. i aktiebolagslagen	40
BILAGA	42
PARALLELLTEXTER	42
1. Lag om ändring av investeringstjänster	42
2. Lag om ändring av värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	45
3. Lag om handel med finansiella instrument	47
4. Lag om ändring av Finansinspektionen	49
5. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	50
6. Lag om ändring av 3 kap. i aktiebolagslagen	55

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Europaparlamentet och rådet antog den 30 maj 2022 förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU, nedan *DLT-förordningen* eller *förordningen*. Förordningen offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 2 juni 2022, och den trädde i kraft den tjugonde dagen efter det att den hade offentliggjorts, dvs. den 22 juni 2022. Förordningen ska tillämpas från och med den 23 mars 2023, med undantag av artiklarna 8.5, 9.5, 10.6 (standardformulär) och 17 (avvecklingsdisciplin), som ska tillämpas från och med den 22 juni 2022, och artikel 16 (ändring av förordningen om marknader för finansiella instrument, Mifir), som ska tillämpas redan från och med den 4 juli 2021. Medlemsstaterna ska offentliggöra de ändringar i de nationella bestämmelserna som är nödvändiga för att följa förordningen senast den 23 mars 2023.

DLT-förordningen ingår i ett åtgärds paket för att ytterligare möjliggöra och stödja den digitala finansieringens potential när det gäller innovation och konkurrens, samtidigt som riskerna minskas. Det ligger i linje med kommissionens prioriteringar att rusta Europa för den digitala tidsåldern och att bygga upp en framtidssäkrad ekonomi för människor. I paketet för digital finansiering ingår en ny strategi för digitalisering av finanssektorn inom EU som har som syfte att se till att EU tar till sig den digitala revolutionen och driver den med innovativa europeiska spetsföretag, vilket gör fördelarna med digital finansiering tillgänglig för europeiska konsumenter och företag.

Utöver DLT-förordningen innehåller paketet också ett förslag till förordning för att bygga upp marknader för kryptotillgångar, ett förslag om digital operativ motståndskraft och ett förslag om att förtydliga eller ändra vissa relaterade EU-regler om finansiella tjänster.

Ett av strategins definierade prioriterade områden är att säkerställa att EU:s regelverk för finansiella tjänster är innovationsvänligt och inte hindrar tillämpningen av ny teknik. Tillsammans med förslaget om en anpassad ordning för kryptovalutor, utgör förordningen de första konkreta åtgärderna på detta område, som syftar till att tillhandahålla lämpliga nivåer av skydd för konsumenter och investerare, rättssäkerhet för kryptotillgångar, göra det möjligt för innovativa företag att använda blockkedjor, teknik för distribuerade liggare (DLT) och kryptotillgångar samt att säkerställa finansiell stabilitet.

Beredningen av EU-rättsakten

Kommissionen offentliggjorde den 24 september 2020 ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare. Samtidigt offentliggjorde kommissionen också lagstiftningsförslag till Europaparlamentets och rådets förordning om marknader för kryptotillgångar och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 (*MiCA*) och Europaparlamentets och rådets förordning om digital operativ motståndskraft för finanssektorn och om ändring av förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 (*DORA*).

Kommissionens förslag till förordning och utkastet till statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag var på remiss i sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (EU-10), som lyder under kommittén för EU-ärenden. Riksdagen fick en U-skrivelse om kommissionens förslag (U 56/2020 rd).

Finland förhöll sig under förhandlingarna om kommissionens förslag positivt till sådana lagstiftningsförslag från kommissionen som främjar tillgången till nya progressiva finansiella tjänster för medborgare och företag. Statsrådet ansåg det vara viktigt att regleringen av finansmarknaden i framtiden också identifierar och omfattar nya digitala affärsverksamhetsformer och digitala fenomen av juridisk betydelse för att realisera kundskyddet och för en störningsfri marknad och bevarad finansiell stabilitet.

Statsrådet ställde sig bakom regleringsmålet, där utgångspunkten är att reglera likartade finansiella tjänster på det sätt som deras karaktär kräver, dvs. enligt principen samma risk, samma verksamhet, samma regler. Utöver det som sägs ovan ansåg statsrådet också att det är viktigt att det genom reglering skapas möjligheter också för nya och små aktörers verksamhet i syfte att göra marknaden mångsidigare.

I synnerhet i fråga om förslaget till förordning om ett försök med ett handels- och avvecklings-system ansåg statsrådet att det är nödvändigt att man inte lägger ribban för högt för marknads-tillträde eller för att inleda verksamheten, så att Europeiska unionens inre marknad för finansiella tjänster behåller en hög konkurrenskraft i den globala verksamhetsmiljön.

Beredningen av propositionen

Utkastet till proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Det sändes på offentlig remiss i augusti 2022. Yttrande begärdes av totalt sex myndigheter och organisationer. En närmare redogörelse för remissvaren och hur de beaktats finns i avsnitt 6.

Propositionens beredningsdokument finns offentligt tillgängliga på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt under nummer VM091:00/2022.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Allmänna bestämmelser

Artikel 1 gäller förordningens innehåll och tillämpningsområde. Förordningen tillämpas på DLT-marknadsinfrastrukturer och deras operatörer. I artikel 2 återfinns de definitioner som gäller i förordningen. Med teknik för distribuerade liggare eller DLT avses en teknik som möjliggör drift och användning av distribuerade liggare. Med distribuerad liggare avses ett informationsregister över transaktioner som delas via, och är synkroniserat mellan, ett antal DLT-nätverksnoder med hjälp av en konsensusmekanism.

Ett DLT-baserat finansiellt instrument avser å sin sida ett finansiellt instrument som emitteras, registreras, överförs och lagras med hjälp av teknik för distribuerade liggare. Ett finansiellt instrument är enligt förordningen ett finansiellt instrument enligt definitionen i artikel 4.1.15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, nedan *Mifid 2-direktivet*. Hit hör bland annat överlåtbara värdepapper och de derivatkontrakt som definieras särskilt i direktivet.

En DLT-marknadsinfrastruktur är enligt artikel 2 en DLT-baserad multilateral handelsplattform, ett DLT-avvecklingssystem eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. Med DLT-baserad multilateral handelsplattform eller DLT-MTF-plattform avses en multilateral handelsplattform som endast tillåter handel med DLT-baserade finansiella instrument. En multilateral handelsplattform avser en multilateral handelsplattform enligt definitionen i artikel 4.1.22

i Mifid 2-direktivet, dvs. ett multilateralt system som drivs av ett värdepappersföretag eller en marknadsoperatör och som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument – inom systemet och i enlighet med icke-skönsmässiga regler – så att detta leder till ett kontrakt i enlighet med avdelning II i det direktivet. Med ett DLT-avvecklingssystem eller DLT-SS-system avvecklas å sin sida transaktioner med DLT-baserade finansiella instrument mot betalning eller leverans, oavsett om avvecklingssystemet har betecknats som ett system och anmälts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper, och systemet tillåter inledande registrering av DLT-baserade finansiella instrument eller tillhandahållande av förvaringstjänster avseende DLT-baserade finansiella instrument. Med DLT-baserat handels- och avvecklingssystem eller DLT-TSS-system avses en DLT-MTF-plattform eller ett DLT-SS-system som kombinerar tjänster som tillhandahålls av en DLT-MTF-plattform och ett DLT-SS-system.

Begränsningar avseende DLT-baserade finansiella instrument som tas upp till handel

Artikel 3 i förordningen gäller de begränsningar avseende finansiella instrument som tas upp till handel på eller registreras i en DLT-marknadsinfrastruktur. I punkt 1 anges kriterierna för upptagande till handel eller registrering av DLT-baserade finansiella instrument i en DLT-marknadsinfrastruktur. Enligt artikel 3.2 får det aggregerade marknadsvärdet för alla DLT-baserade finansiella instrument som tas upp till handel på en DLT-marknadsinfrastruktur eller som registreras i en DLT-marknadsinfrastruktur inte överstiga 6 miljarder euro vid tidpunkten för upptagandet till handel eller den inledande registreringen av ett nytt DLT-baserat finansiellt instrument. Om upptagande till handel eller inledande registrering av ett sådant finansiellt instrument skulle leda till att det aggregerade marknadsvärdet når 6 miljarder euro, får DLT-marknadsinfrastrukturen inte ta upp det DLT-baserade finansiella instrumentet till handel eller registrera det.

Enligt punkt 3 gäller att om det aggregerade marknadsvärdet för alla de DLT-baserade finansiella instrument som tas upp till handel på en DLT-marknadsinfrastruktur eller som registreras i en DLT-marknadsinfrastruktur har nått 9 miljarder euro ska operatören av DLT-marknadsinfrastrukturen aktivera den övergångsstrategi som avses i artikel 7.7 för reducering av verksamheten i en specifik DLT-marknadsinfrastruktur eller för övergång från eller driftsupphörande av en specifik DLT-marknadsinfrastruktur. Operatören av DLT-marknadsinfrastrukturen ska underätta den behöriga myndigheten om aktiveringen av sin övergångsstrategi och om tidsplanen för övergången i den månadsrapport som föreskrivs i artikel 3.5.

Artikel 3 gäller också beräkning av det månatliga genomsnittliga aggregerade marknadsvärdet för DLT-baserade finansiella instrument som handlas på eller registreras i en DLT-marknadsinfrastruktur och vad operatören av DLT-marknadsinfrastrukturen ska använda genomsnittet till. En behörig myndighet får fastställa lägre tröskelvärden än de värden som anges i artikel 3.1 och 3.2. Om en behörig myndighet sänker det tröskelvärde som anges i punkt 2 ska det tröskelvärde som anges i punkt 3 anses ha sänkts i motsvarande grad. Vid tillämpningen av ett sådant förfarande ska den behöriga myndigheten beakta de faktorer som anges i punkt 6, exempelvis marknadsstorleken och det genomsnittliga börsvärdet av DLT-baserade finansiella instrument av en viss typ som har tagits upp till handel på handelsplattformar i medlemsstater.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG, nedan *marknadsmissbruksförordningen*, är tillämplig på DLT-baserade finansiella instrument som tas upp till handel på en DLT-MTF-plattform eller i ett DLT-TSS-system.

Allmänna krav och undantag för DLT-marknadsinfrastrukturer

I artikel 4 finns bestämmelser om krav och undantag vad gäller DLT-MTF-plattformar. Enligt första stycket i punkt 1 ska en sådan plattform omfattas av de krav som är tillämpliga på en multilateral handelsplattform enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (nedan *Mifir*) och Mifid 2-direktivet. Första stycket är inte tillämpligt med avseende på de krav från vilka det värdepappersföretag eller den marknadsoperatör som driver DLT-MTF-plattformen har undantagits enligt punkterna 2 och 3 i den artikeln, förutsatt att värdepappersföretaget eller marknadsoperatören uppfyller de bestämmelser som nämns i stycket och eventuella kompensationsåtgärder som den behöriga myndigheten anser lämpliga.

Artikel tar sedan upp de krav enligt vilka den behöriga myndigheten, utöver de personer som avses i artikel 53.3 i Mifid 2-direktivet, på begäran av en operatör av en den berörda plattformen får tillåta operatören att godkänna fysiska eller juridiska personer handlar för egen räkning som medlemmar eller deltagare (punkt 2). Om den behöriga myndigheten beviljar det undantaget får den kräva ytterligare åtgärder för skyddet av fysiska personer som godkänns som medlemmar av eller deltagare i DLT-MTF-plattformen. Sådana åtgärder ska stå i proportion till dessa medlemmars eller deltagares riskprofil.

På begäran av en operatör av en DLT-MTF-plattform får den behöriga myndigheten undanta den operatören eller dess medlemmar eller deltagare från artikel 26 i Mifir (punkt 3). Samma punkt anger också nödvändiga åtgärder om den behöriga myndigheten beviljar ett sådant undantag. När en operatör av en DLT-MTF-plattform begär ett undantag enligt punkt 2 eller 3 ska den kunna motivera undantaget på det sätt som anges i artikeln. Punkterna 2—4 gäller i tillämpliga delar också för ett DLT-TSS-system.

I artikel 5 finns bestämmelser om krav och undantag vad gäller DLT-SS-system. En värdepapperscentral som driver ett DLT-SS-system ska omfattas av de tillämpliga kraven enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiven 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (nedan *CSD-förordningen*). I punkterna 2—9 behandlas de undantag och kriterier enligt vilka en värdepapperscentral som driver ett DLT-SS-system kan undantas bland annat från tillämpningen av vissa artiklar i CSD-förordningen, under förutsättning av att värdepapperscentralen iakttar de bestämmelser som anges i punkt 1 och eventuella kompensationsåtgärder som den behöriga myndigheten anser lämpliga. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (*Esma*) ska utarbeta riktlinjer för dessa eventuella kompensationsåtgärder. Om en värdepapperscentral som driver ett DLT-SS-system begär ett undantag ska den kunna motivera undantaget på det sätt som anges i artikeln. Punkterna 2—10 i artikeln gäller i tillämpliga delar också för värdepappersföretag eller marknadsoperatörer som driver ett DLT-TSS-system i enlighet med artikel 6.1 (krav och undantag avseende DLT-TSS-system).

I artikel 6 finns bestämmelser om krav och undantag avseende DLT-TSS-system. Ett värdepappersföretag, en marknadsoperatör eller en värdepapperscentral som driver ett DLT-TSS-system ska omfattas av de förordningar som anges särskilt i artikeln och av Mifid 2-direktivet. I artikeln anges också undantag från tillämpningen av dessa.

Ytterligare krav för DLT-marknadsinfrastrukturer

Artikel 7 gäller ytterligare krav på DLT-marknadsinfrastrukturer. Operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer ska upprätta tydliga och detaljerade affärsplaner och offentliggöra aktuell, tydlig och detaljerad skriftlig dokumentation som fastställer regler för DLT-marknadsinfrastrukturer och deras operatörer och innehåller annan information som avses i artikeln. Operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer ska på det sätt som beskrivs i artikeln också fastställa eller dokumentera, beroende på vad som är lämpligt, regler för hur den teknik för distribuerade liggare som de använder fungerar. Operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer ska på sin webbplats tillhandahålla tydlig och otvetydig information till sina medlemmar, deltagare, emittenter och kunder om hur operatörerna utför sina funktioner, tjänster och verksamheter och om hur deras utförande av dessa skiljer sig från dem som utförs av en multilateral handelsplattform eller ett avvecklingssystem för värdepapper som inte baseras på teknik för distribuerade liggare. Dessutom ska operatörer av DLT-baserad marknadsinfrastruktur se till att deras it- och cybersystem för DLT-användning står i proportion till deras affärsverksamhet. Dessutom ska operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer säkerställa att it- och cyberarrangemangen i samband med användningen av deras teknik för distribuerade liggare (DLT) står i rätt proportion till deras verksamheter. De arrangemangen ska säkerställa kontinuitet och fortsatt transparens, tillförlitlighet och säkerhet för deras tjänster och verksamheter. Arrangemangen ska även säkerställa integritet, säkerhet och konfidentialitet för uppgifter som lagras av operatörerna och säkerställa att uppgifterna är tillgängliga och åtkomliga.

Operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer ska ha särskilda förfaranden för hantering av operativa risker. Den behöriga myndigheten kan begära revision av dessa arrangemang. Om en operatör av en DLT-marknadsinfrastruktur säkerställer metoder för förvaringen av medel, säkerheter eller DLT-baserade finansiella instrument, exempelvis i form av krypteringsnycklar, ska den operatören ha lämpliga arrangemang för att förhindra att dessa används för operatörens egen räkning utan behörigt förhandsgodkännande. Dessutom ska operatörer föra ett säkert, korrekt, tillförlitligt och tillgängligt register över dem och de ska segregeras från operatörens egna tillgångar. It- och cyberarrangemangen bidrar till att säkerställa att dessa medel, säkerheter eller DLT-baserade finansiella instrument samt metoderna för tillträde till dem är skyddade mot olika former av missbruk. Vid förlust av någon av dessa ska operatören av en DLT-marknadsinfrastruktur vara skadeståndsskyldig för förlusten upp till den förlorade tillgångens marknadsvärde. Operatören ska emellertid inte vara skadeståndsskyldig för förlusten om den bevisar att förlusten har uppstått till följd av en extern händelse som ligger utom operatörens rimliga kontroll och vars konsekvenser var oundvikliga trots alla rimliga ansträngningar.

Enligt artikel 7 ska operatörer av en DLT-marknadsinfrastruktur fastställa lämpliga arrangemang för att säkerställa investerarskydd, och de ska fastställa mekanismer för hantering av klagomål från kunder och förfaranden för kompensation eller gottgörelse i händelse av förluster för investerare på det sätt som beskrivs i artikeln. En behörig myndighet får från fall till fall besluta att kräva ytterligare skyddsåtgärder från operatören av en DLT-marknadsinfrastruktur i form av kapitalbas eller en försäkring, om den behöriga myndigheten konstaterar att potentiell skadeståndsskyldighet för skador som kunder till operatören av DLT-marknadsinfrastrukturen lidit till följd av någon av de omständigheter som avses i artikeln, inte i tillräcklig utsträckning täcks av tillsynskraven i de förordningar och direktiv som nämns i det berörda stycket, i syfte att säkerställa investerarskyddet.

I artikel 7 beskrivs också villkoren för när en operatör av en DLT-marknadsinfrastruktur ska fastställa och offentliggöra en tydlig och detaljerad strategi för reducering av verksamheten i en specifik DLT-marknadsinfrastruktur eller för övergång från eller driftsupphörande av en specifik DLT-marknadsinfrastruktur. Det närmare innehållet i en sådan övergångsstrategi beskrivs i artikeln. Artikel 7 föreskriver dessutom om åtgärder för marknadsoperatörer, värdepappersföretag och SS-systemdrivande värdepapperscentraler som endast har tillstånd att driva en DLT-

MTF-plattform eller ett DLT-SS-system och som i sina övergångsstrategier inte anger att de avser att ansöka om tillstånd att driva en multilateral handelsplattform eller ett avvecklingssystem för värdepapper.

Specifika tillstånd att driva en DLT-marknadsinfrastruktur

I artikel 8 föreskrivs det om specifikt tillstånd att driva en DLT-MTF-plattform. Specifikt tillstånd får sökas av en juridisk person som är auktoriserad som värdepappersföretag eller auktoriserad att driva en reglerad marknad enligt Mifid 2-direktivet. Om en juridisk person ansöker om auktorisation som värdepappersföretag eller om auktorisation att driva en reglerad marknad enligt det direktivet och, samtidigt, ansöker om ett specifikt tillstånd enligt artikel 8, enbart i syfte att driva en DLT-MTF-plattform, ska den behöriga myndigheten inte bedöma om sökanden uppfyller de krav i direktivet från vilka sökanden har begärt undantag i enlighet med artikel 4 i förordningen. Om en juridisk person samtidigt ansöker om auktorisation som värdepappersföretag, eller om auktorisation att driva en reglerad marknad, och om ett specifikt tillstånd, ska den i sin ansökan lämna den information som krävs enligt artikel 7 i direktivet, med undantag för information som är nödvändig för att visa att de krav från vilka sökanden har begärt undantag i enlighet med artikel 4 i förordningen är uppfyllda. I artikeln anges också vilken information som ska ingå i en ansökan om ett specifikt tillstånd att driva en DLT-MTF-plattform enligt förordningen. Senast den 23 mars 2023 ska Esma utarbeta riktlinjer för att fastställa standardformulär, format och mallar för ansökan.

Artikel 8 beskriver också processen mellan den behöriga myndigheten, den sökande och Esma i samband med ansökan. Vidare preciseras tidsfristerna för den behöriga myndigheten och Esma i anslutning till processen. Artikeln innehåller också kriterier enligt vilka myndigheten ska avslå en ansökan om specifikt tillstånd att driva en DLT-MTF-plattform eller återkalla ett specifikt tillstånd eller eventuella därmed sammanhängande undantag (punkterna 10 och 12). Ett specifikt tillstånd ska vara giltigt i hela unionen under en period på högst sex år räknat från och med utfärdandedagen. Det specifika tillståndet ska ange vilka undantag som beviljats i enlighet med artikel 4, eventuella kompensationsåtgärder och eventuella lägre tröskelvärden som fastställts av den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 3.6. Om en operatör av en DLT-MTF-plattform avser att införa en väsentlig förändring av hur den teknik för distribuerade liggare som används fungerar eller av sina tjänster eller verksamheter, ska operatören begära ett nytt specifikt tillstånd. Esma ska på sin webbplats offentliggöra information om DLT-MTF-plattformar och relaterad annan information som specificeras i artikeln. Senast den 24 mars 2025 ska Esma utarbeta de ytterligare riktlinjer som beskrivs i artikeln.

Artikel 9 gäller specifikt tillstånd att driva ett DLT-SS-system. En juridisk person som auktoriserats som värdepapperscentral enligt CSD-förordningen får ansöka om ett specifikt tillstånd att driva ett DLT-SS-system enligt DLT-förordningen. Om en juridisk person samtidigt ansöker om specifikt tillstånd enbart i syfte att driva ett DLT-SS-system och auktorisation som värdepapperscentral, ska den behöriga myndigheten inte bedöma om sökanden uppfyller de krav i CSD-förordningen från vilka sökanden har begärt undantag i enlighet med artikel 5 i DLT-förordningen. I artikeln anges vilken information en sådan ansökan ska innehålla. Dessutom beskrivs innehållet i ansökan i en situation där ansökan endast gäller specifikt tillstånd att driva ett DLT-SS-system enligt förordningen. Senast den 23 mars 2023 ska Esma utarbeta riktlinjer för att fastställa standardformulär, format och mallar för ansökan. Punkterna 6, 7 och 9 beskriver processen och preciserar tidsfristerna för den behöriga myndigheten, den sökande och Esma i anslutning till processen. Senast den 24 mars 2025 ska Esma utarbeta relevanta ytterligare riktlinjer i enlighet med artikeln. Artikeln innehåller också kriterier enligt vilka myndigheten ska avslå en ansökan om specifikt tillstånd att driva ett DLT-SS-system eller återkalla ett specifikt

tillstånd eller eventuella därmed sammanhängande undantag (punkterna 10 och 12). Ett specifikt tillstånd ska vara giltigt i hela unionen under en period på högst sex år räknat från och med utfärdandedagen. Esma ska på sin webbplats offentliggöra information om DLT-SS-system och relaterad annan information som specificeras i artikeln. Om en värdepapperscentral som driver ett DLT-SS-system avser att införa en väsentlig förändring enligt artikeln av hur den teknik för distribuerade liggare som används fungerar, eller av sina tjänster eller verksamheter, ska värdepapperscentralen begära ett nytt specifikt tillstånd, ett nytt undantag eller en ändring.

I artikel 10 finns bestämmelser om specifikt tillstånd att driva ett DLT-TSS-system. Specifikt tillstånd får enligt förordningen sökas av en juridisk person som auktoriserats som värdepappersföretag eller auktoriserats att driva en reglerad marknad enligt Mifid 2-direktivet eller auktoriserats som värdepapperscentral enligt CSD-förordningen. Om en juridisk person samtidigt ansöker om auktorisation som ett värdepappersföretag eller om auktorisation att driva en reglerad marknad enligt direktivet eller som värdepapperscentral enligt CSD-förordningen och om ett specifikt tillstånd enligt artikel 10 enbart i syfte att driva ett DLT-TSS-system, ska den behöriga myndigheten inte bedöma om sökanden uppfyller de krav i Mifid 2-direktivet, eller de krav i CSD-förordningen, från vilka sökanden har begärt undantag i enlighet med artikel 6 i DLT-förordningen. I artikeln anges också vad en sådan ansökan ska innehålla och även vad en ansökan ska innehålla när den endast gäller ett specifikt tillstånd att driva ett DLT-TSS-system enligt DLT-förordningen (punkterna 3 och 4). Senast den 23 mars 2023 ska Esma utarbeta riktlinjer för att fastställa standardformulär, format och mallar för tillämpningen av punkt 4. Dessutom preciserar artikeln vilken information som ska lämnas av sökande som avser att driva ett DLT-TSS-system som värdepappersföretag, marknadsoperatör eller värdepapperscentral. I artikeln beskrivs processen och anvisningarna, och där preciseras tidsfristerna för den behöriga myndigheten, den sökande och Esma i anslutning till processen. Artikeln innehåller också kriterier enligt vilka myndigheten ska avslå en ansökan om specifikt tillstånd att driva ett DLT-TSS-system eller återkalla ett specifikt tillstånd eller eventuella därmed sammanhängande undantag (punkterna 10 och 12). Ett specifikt tillstånd ska vara giltigt i hela unionen under en period på högst sex år räknat från och med utfärdandedagen. ESMA ska på sin webbplats offentliggöra i artikeln specificerad information om DLT-SS-systemen och tillhörande kompletterande information. Om en operatör av ett DLT-TSS-system avser att införa en väsentlig förändring enligt artikeln av hur den teknik för distribuerade liggare som används fungerar, eller av sina tjänster eller verksamheter, ska operatören begära ett nytt specifikt tillstånd, ett nytt undantag eller en ändring.

Samarbete mellan olika myndigheter och operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer

Artikel 11 gäller samarbete mellan operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer, behöriga myndigheter och Esma. Utan att det påverkar tillämpningen av CSD-förordningen och Mifid 2-direktivet ska operatörerna av DLT-marknadsinfrastrukturer samarbeta med de behöriga myndigheterna. I artikeln förtecknas olika situationer där operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer utan dröjsmål ska underrätta sina behöriga myndigheter när de får kännedom om dem. Operatören av DLT-marknadsinfrastrukturen ska förse den behöriga myndigheten med all relevant information den begär. Den behöriga myndigheten får kräva korrigerande åtgärder beträffande operatören av DLT-marknadsinfrastrukturens affärsplan eller annat som anges i artikeln. I artikeln anges också innehållet i den rapport som operatören av en DLT-marknadsinfrastruktur ska lämna till den behöriga myndigheten var sjätte månad. Rapporten och annan information enligt artikeln vidarebefordras av den behöriga myndigheten till Esma. Esma ska ha en samordnande roll i förhållande till de behöriga myndigheterna i syfte att bygga upp en samsyn på teknik för distribuerade liggare och DLT-marknadsinfrastrukturer, en gemensam tillsynskultur och sam-

stämmighet i tillsynspraxis, och i syfte att säkerställa enhetliga tillvägagångssätt och samstämmighet i tillsynsresultaten. Esma ska för sin del underrätta de behöriga myndigheterna bland annat om specifika tillstånd och undantag som beviljats enligt förordningen samt de villkor som är knutna till undantagen och om annan i artikeln nämnd information. Esma ska övervaka tillämpningen av specifika tillstånd och därmed sammanhängande undantag och villkor som är knutna till undantagen, samt eventuella kompenserande eller korrigerande åtgärder som anges i förordningen. Esma ska lämna en årlig rapport till kommissionen om hur sådana specifika tillstånd, undantag, villkor och kompenserande eller korrigerande åtgärder tillämpas i praktiken.

Den behöriga myndigheten

Artikel 12 innehåller bestämmelser om utseende av behöriga myndigheter i olika situationer. Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna till Esma och kommissionen anmäla behöriga myndigheter i den mening som avses i artikel 2.21 c. Esma ska offentliggöra en förteckning över dessa behöriga myndigheter på sin webbplats.

Översyn och uppföljning av förordningen

Senast den 24 mars 2026 ska Esma lämna en rapport till kommissionen om bland annat hur DLT-marknadsinfrastrukturerna inom hela unionen fungerat, om relaterade undantag, fördelar och kostnader och om annat som anges i artikel 14. På grundval av den rapporten ska kommissionen inom tre månader efter mottagandet av rapporten lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet. I sin rapport får kommissionen bland annat föreslå lämpliga ändringar av unionslagstiftningen om finansiella tjänster som skulle underlätta användningen av teknik för distribuerade liggare inom finanssektorn liksom eventuella åtgärder som behövs för DLT-marknadsinfrastrukturernas övergång från den pilotordning som föreskrivs i DLT-förordningen. Också innehållet i den rapporten beskrivs närmare i artikeln. Artikel 15 gäller Esmas årliga interimrapporter för att bland annat förse marknadsaktörer med information om hur marknaderna fungerar och tillhandahålla klargöranden angående tillämpningen av DLT-förordningen. Innehållet i rapporterna beskrivs närmare i artikeln. Den första av dessa rapporter ska offentliggöras senast den 24 mars 2024.

Ändringar i andra förordningar samt ikraftträdande och tillämpning

Artiklarna 16—18 innehåller de ändringar som ska göras i andra EU-förordningar och Mifid 2-direktivet med stöd av förordningen. Artikel 19 gäller förordningens ikraftträdande och tillämpning.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Förordningens tillämpningsområde i den nationella lagstiftningen

Bestämmelser om driften marknadsinfrastrukturen för handel med och avveckling av finansiella instrument samt om operatörer av infrastrukturen och tillsynen över dem finns i Finland i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017), lagen om investeringstjänster (747/2012), lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) och lagen om Finansinspektionen (878/2008). Bestämmelser där värdepapper definieras finns i värdepappersmarknadslagen (746/2012), medan finansiella instrument definieras i lagen om investeringstjänster. Bestämmelser om emission av värdepapper som omfattas av DLT-förordningens tillämpningsområde finns beroende på juridisk form i aktiebolagslagen (624/2006, nedan *ABL*), lagen om skuldebrev (622/1947) och lagen om placeringsfonder (213/2019).

Kedjan inom värdepappershandeln består av emittenten som emitterar ett värdepapper, marknadsplatsen, investeraren och den värdepappersförmedlare som investeraren eventuellt anlitar, parterna i värdepappersavvecklingen samt värdepappersförvaringen.

Utöver de tillstånd till undantag som räknas upp i DLT-förordningen ändrar förordningen inte regleringen av värdepappershandel eller värdepappersavveckling på något annat sätt än genom att ett nytt digitalt genomförandealternativ läggs till bland de alternativ som står till tjänsteleverantörernas förfogande. När en aktör planerar att inleda sådan verksamhet måste den avgöra hur villkoren i annan gällande reglering kan uppfyllas, och tillståndsmyndigheten måste å sin sida ta ställning till om de föreskrivna villkoren i övrigt är uppfyllda.

I skäl 45 och 46 i DLT-förordningen beskrivs den nationella myndighetens prövningsrätt på följande sätt:

45) Registrering av värdepapper, förvaltning av värdepapperskonton och förvaltning av avvecklingssystem är verksamheter som också omfattas av icke-harmoniserade bestämmelser i nationell rätt, såsom bolags- och värdepappersrätt. Det är därför viktigt att operatörer av DLT-marknadsinfrastrukturer följer alla tillämpliga regler och gör det möjligt för användarna att göra detta.

46) Den behöriga myndighet som prövar en ansökan som inlämnats av en DLT-marknadsinfrastrukturs operatör bör ha möjlighet att avslå ansökan om ett specifikt tillstånd om det finns skäl att tro att DLT-marknadsinfrastrukturen inte kommer att kunna följa tillämpliga bestämmelser i unionsrätten eller bestämmelser i nationell rätt som inte omfattas av unionsrätten, om det finns skäl att tro att DLT-marknadsinfrastrukturen skulle medföra en risk för investerarskyddet, marknadsintegriteten eller den finansiella stabiliteten, eller om ansökan utgör ett försök att kringgå befintliga krav.

På EU-nivå finns bestämmelser om fondbörsers och värdepappersförmedlares verksamhet bland annat i Mifid 2-direktivet och Mifir. Till de viktigaste målen med Mifid 2-direktivet och Mifir hör att säkerställa att all organiserad handel bedrivs på reglerade handelsplatser. Med det avses reglerade marknader, multilaterala handelsplattformar (*multilateral trading facility, MTF-plattform*) och organiserade handelsplattformar (*organised trading facility, OTF-plattform*). OTF omfattar handel med skuldebrev, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter och finansiella derivatinstrument. På alla dessa handelsplatser tillämpas samma öppenhetskrav före och efter handel.

Bestämmelser om avvecklingsverksamhet vid värdepappershandel finns i CSD-förordningen. En central bestämmelse i CSD-förordningen är skyldigheten att till värdeandelssystemet ansluta alla värdepapper som är överlåtbara i unionen och som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser. I CSD-förordningen definieras handelsplatser genom hänvisningar till definitionen av handelsplats i Mifid 2-direktivet, som utöver reglerade marknader omfattar MTF-plattformar och OTF-plattformar. Också överlåtbara värdepapper definieras genom hänvisningar till Mifid 2-direktivet, där definitionen är vid och inbegriper bland annat aktier, obligationer och andra typer av värdepapperiserade skuldförbindelser.

Registreringen av innehav av finansiella instrument är således noggrant reglerad i unionen när det gäller finansiella instrument i kontobaserad form. I fråga om de finansiella instrument som inte omfattas av CSD-förordningen anger den nationella lagstiftningen vilka bestämmelser som ska iakttas. I Finland medger 5 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet anslutning till värdeandelssystemet av andra aktier än sådana som tagits upp till handel.

Registreringen av innehav av andra överlåtbara värdepapper än sådana som anslutits till värdeandelssystemet bygger på den i det enskilda fallet tillämpliga bolagsrätten, på specialbestämmelser såsom lagen om placeringsfonder eller till exempel på lagen om skuldebrev.

Finländska investerares innehav av aktier som emitterats hos en finländsk emittent och som är föremål för handel får registreras endast på ett värdeandelskonto i investerarens eget namn i värdepapperscentralens system. Eftersom en enda värdepapperscentral är verksam i Finland är det också möjligt att nästan i realtid föra en heltäckande centraliserad förteckning över inhemska ägare av finländska börsbolag. Detta har varit en förutsättning för den omfattande offentlighet för finländska investerares aktieinnehav som den gällande lagstiftningen kräver. En heltäckande aktieägarförteckning i realtid gör det lättare för olika aktörer att få information och rapportera. Den offentlighetsskyldighet i fråga om innehav som tillämpas i Finland avviker från den registreringsmodell som i övrigt används i stor utsträckning inom EU, dvs. en modell där förvararen visserligen är skyldig att vid behov kunna särskilja innehavet i detalj, men där uppgifterna om innehavet inte är offentliga på samma sätt som i Finland.

Värdepappersinnehavets offentlighet

Offentligheten för värdepappersinnehav kan delas in i offentlighet som gäller myndigheterna, offentlighet som gäller emittenterna och allmän offentlighet. I fråga om värdepappersinnehav grundar sig den offentlighet som gäller myndigheterna på speciallagstiftningen om olika myndigheters verksamhet och lagstiftningen om aktörerna på värdepappersmarknaden. I princip har myndigheterna rätt att för att kunna utföra sina uppgifter få information om finländska värdepappersägare och om innehavet i fråga om finländska investeringar samt om förvaringen i Finland. Information om finländska investerares värdepapper som förvaras utomlands kan främst fås på grundval av internationella avtal om informationsutbyte mellan myndigheter. Innehav av andelar i placeringsfonder eller obligationer är däremot inte offentliga för allmänheten.

Innehavaren av en aktie som registrerats i värdeandelssystemet kan inte utöva de bolagsrättsliga rättigheter som med stöd av 3 kap. 14 c § i aktiebolagslagen hänförs till aktien förrän innehavaren har antecknats i bolagets aktieägarförteckning. Till aktierättigheterna hör exempelvis rätten att få prestationer som anknyter till aktien, såsom utdelning, rätten att delta i bolagsstämman och rätten att få aktier vid en aktieemission. I aktieboken kan man i stället för en utländsk investerare anteckna aktieförvaltaren, om aktien förvaltas för investerarens räkning av någon annan. I aktieägarförteckningen anges enligt 3 kap. 15 § 2 mom. i aktiebolagslagen aktieägarens eller aktieförvaltarens namn, personbeteckning eller annat identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningssuppgifter, antal aktier specificerade enligt aktieslag och den part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna har registrerats på. Den offentlighet som gäller emittenterna är viktig också för att trygga att de skyldigheter som emittenten har, exempelvis informationsskyldigheten, fullgörs.

Aktieägarförteckningen ska enligt 3 kap. 17 § i aktiebolagslagen hållas tillgänglig på bolagets huvudkontor. Aktieägarförteckningen för bolag som hör till värdeandelssystemet får dock hållas tillgänglig för var och en på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland. Rätten gäller såväl privata som offentliga bolags aktieägarförteckningar, när bolaget har anslutit sina värdepapper till värdeandelssystemet. Rätten att få information gäller emellertid inte personbeteckningar, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgift om vilket kommissionskonto de aktier som en aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. Uppgifterna i aktieägarförteckningen omfattas således såväl av offentlighet som gäller emittenter som av offentlighet som gäller myndigheter och allmän offentlighet.

Den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav gäller främst finländska investerare som äger aktier som finländska bolag har emitterat hos värdepapperscentralen eller i ett utländskt värdeandelssystem. Finländska investerares aktieinnehav i utländska bolag är inte offentligt, eftersom den finländska lagstiftningen inte tillämpas på dessa aktier eller bolag. Utländska investerares innehav av finländska aktier är i regel förvaltarregistrerat.

I artikel 5.2—5.9 i DLT-förordningen finns bestämmelser om den behöriga myndighetens möjlighet att bevilja undantag från närmare uppräknade krav i förordningen om värdepapperscentraler. Den behöriga myndigheten blir tvungen att från fall till fall bedöma om det förfarande enligt blockkedjeteknik som sökanden föreslår är förenligt med den nationella värdepapperslagstiftningen och minimikraven i förordningen om värdepapperscentraler och DLT-förordningen.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/828 om ändring av direktiv 2007/36/EG vad gäller uppmuntrande av aktieägars långsiktiga engagemang (direktivet om aktieägars rättigheter, SHRD) kräver också att bolag har rätt att identifiera sina aktieägare. Den som förvarar värdepapper ska på bolagets begäran bolaget en aktieägars identifieringsuppgifter.

Andra föreskrivna skyldigheter att förmedla information hänför sig också till internationell och inhemsk beskattning.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

DLT-förordningen är direkt tillämplig rätt i Finland. Handel med och avveckling av DLT-baserade finansiella instrument kräver inte i sig nationella genomförandeåtgärder. De nationella bestämmelserna behöver dock kompletteras på motsvarande sätt som gällande EU-bestämmelser som ändras. Det gäller exempelvis definitionen av finansiella instrument.

Enligt DLT-förordningen är samma myndigheter som utsetts till behöriga myndigheter enligt direktivet om marknader för finansiella instrument och förordningen om värdepapperscentraler behöriga myndigheter enligt DLT-förordningen. För Finlands del är det Finansinspektionen både i fråga om direktivet om marknader för finansiella instrument och i fråga om tillsynen enligt förordningen om värdepapperscentraler. Däremot är finansministeriet tillståndsmyndighet enligt förordningen om värdepapperscentraler. Finansministeriet är tillståndsmyndighet också i fråga om reglerade marknadsplatser.

Med beaktande av särdragen i DLT-affärsverksamhet och regleringens försökskaraktär samt det accentuerade behovet av täta kontakter mellan tillsynsmyndigheten och tillsynsobjektet har det ansetts ändamålsenligt att föreslå att Finansinspektionen ska vara tillståndsmyndighet i fråga om DLT-avvecklingssystem i de situationer som avses i artiklarna 8, 9 och 10.1—10.3 i förordningen. Propositionen innebär inte att finansministeriets ställning ändras som sådan tillståndsmyndighet som avses i den gällande regleringen när det gäller drift av en reglerad marknadsplats eller verksamhet som värdepapperscentral.

Finansinspektionen ska vara behörig tillståndsmyndighet och tillsynsmyndighet i fråga om all DLT-baserad multilateral handel och avveckling. I fråga om tillståndsmyndigheten föreslås således avvikelser från vad som föreskrivs om tillståndsmyndigheten för värdepapperscentraler. Enligt gällande 2 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet beviljas verksamhetstillstånd för drift av avvecklingssystem av finansministeriet och enligt 2 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument bevilja tillstånd att driva en reglerad marknad av

finansministeriet. Innan ett ärende som gäller verksamhetstillstånd avgörs ska finansministeriet begära yttranden om ansökan av Finlands Bank och Finansinspektionen. I denna proposition föreslås en ny 2 kap. 1 a § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Enligt paragrafen är Finansinspektionen behörig myndighet när det gäller DLT-avvecklingssystem. För att förtydliga regleringen föreslås det på motsvarande sätt en ny 1 a § också i 2 och 5 kap. i lagen om handel med finansiella instrument, och enligt dem ska Finansinspektionen vara behörig myndighet när det gäller drift av DLT-baserad multilateral handel. Detta är nödvändigt för behandlingen av ett sådant läge där en ansökan också gäller driften av en reglerad marknadsplats.

Dessutom föreslås lagen om Finansinspektionen få en ny 50 w §, där Finansinspektionen fastställs vara den behöriga myndighet som avses i DLT-förordningen.

Grunden för att koncentrera DLT-tillståndsärendena till Finansinspektionen är särdragen hos DLT-baserad handel och avveckling. Finansinspektionen har bättre resurser att analysera särdragen. Genom koncentrereringen säkerställs det också att tillståndsärendena behandlas och tillståndsvillkoren bedöms enhetligt. Dessutom har man beaktat att DLT-förordningen kräver att ansökan vidarebefordras till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) och de snäva tidsfristerna för behandling när den behöriga myndigheten anser att ansökan är fullständig.

När ett DLT-ansökningsärende förenas med en ansökan om auktorisation att driva en reglerad marknad eller auktorisation som värdepapperscentral på det sätt som avses i artiklarna 8, 9, 10.2 och 10.3 i förordningen, ska ansökningsärendet avgöras separat i fråga om DLT-verksamheten och den andra verksamheten, och ärendet avgörs då av den i lag angivna behöriga myndigheten inom de föreskrivna tidsfristerna. Kontakterna mellan myndigheterna och behovet av informationsutbyte accentueras särskilt i dessa situationer. Därför föreslås det att Finansinspektionen ska be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig innan den avgör ett DLT-ansökningsärende. Samma förfarande föreskrivs i de gällande bestämmelserna i fråga om tillståndsärenden som ska avgöras av finansministeriet. Genom remissförfarandet säkerställs det att också att den myndighet som ska yttra sig har tillgång till allt material som gäller ärendet.

Det föreslås att lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, lagen om handel med finansiella instrument och lagen om investeringstjänster kompletteras med definitioner som gäller DLT-marknadsinfrastrukturer. Definitionerna behövs eftersom det både i fråga om DLT-avvecklingssystem och i fråga om DLT-baserade handels- och avvecklingssystem är nödvändigt att till 2 kap. 2 a § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet foga en bestämmelse enligt vilken vissa bestämmelser ska lämnas utanför tillämpningsområdet i fråga om DLT-marknadsinfrastrukturer eftersom det inte kan anses vara relevant att tillämpa de bestämmelserna på sådan verksamhet.

I aktiebolagslagen föreslås en ny bestämmelse enligt vilken bestämmelserna om bolag som hör till värdeandelssystemet också ska tillämpas på bolag vars aktier har anslutits till ett DLT-avvecklingssystem. Bestämmelsen behövs för det första för att se till att aktieägarna i tillräckligt stor utsträckning stöder en anslutning till ett sådant avvecklingssystem. För det andra syftar bestämmelsen till att säkerställa att förvaltningen av bolagets aktieägarförteckning och utövanandet av aktieägarnas rättigheter ordnas på behörigt sätt också om man väljer ett DLT-avvecklingssystem. Till denna del motsvarar anslutningen till ett DLT-avvecklingssystem i stor utsträckning anslutning av bolagets aktier till ett utländskt värdeandelssystem. Enligt förslaget beaktar lagen särskilt att det tekniska genomförandet av ett DLT-avvecklingssystem kan avvika väsentligt från kravet på aktier i kontobaserad form, som förordningen om värdepapperscentraler utgår ifrån.

I lagen om investeringstjänster görs dels en utvidgning av definitionen av finansiella instrument, dels också vissa ändringar av teknisk natur för att korrigera felaktiga momenthänvisningar i 6 kap. 1 § 4 mom., där det i den gällande lagen hänvisas till paragrafens 1, 2 och 4 mom., även om hänvisningen borde gälla 1—3 mom. och de anknytande hänvisningarna i 1 kap. 4 § 2 mom.

4.2 Konsekvenser

Det nationella genomförandet av DLT-förordningen antas inte ha några betydande direkta konsekvenser. Syftet med DLT-förordningen är att skapa en möjlighet för marknadsaktörer att upprätta DLT-baserade verksamhetsmodeller på ett tillförlitligt sätt för att säkerställa investerarskyddet och finansiell stabilitet. Förordningen ger således möjligheter och förpliktar inte marknadsaktörerna när det gäller de nuvarande verksamhetsmodellerna. Därför är det svårt att bedöma konsekvenserna av DLT-förordningen och dess nationella genomförande, eftersom konsekvenserna beror på marknadsaktörernas vilja att testa DLT-ramverket. Ingen har än så länge uttryckt någon vilja att ansöka om DLT-auktorisering. Marknadsaktörer som väljer att använda DLT-ramverket och ansöka om auktorisation kommer att ha kostnader för auktorisationen och för iakttagandet av den relevanta lagstiftningen.

Tillsynen över DLT-verksamheten kan innebära att Finansinspektionen måste skaffa ny slags kompetens. Dessutom påverkas Finansinspektionens arbetsmängd av i vilken utsträckning DLT-auktoriseringer söks.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I Finland är behörigheten som myndighet enligt förordningen om värdepapperscentraler fördelad mellan finansministeriet och Finansinspektionen på så sätt att finansministeriet är tillståndsmyndighet och Finansinspektionen tillsynsmyndighet. Utan särskilda bestämmelser om tillståndsmyndigheten skulle rättsläget i enlighet med artikel 12.3 i DLT-förordningen ha förblivit oförändrat. Av de orsaker som redan beskrivits i avsnitt 4.1 har denna behörighetsfördelning inte ansetts ändamålsenlig i fråga om den nya försöksverksamheten.

Enligt förslaget ska behörigheten i fråga om ansökningar som gäller DLT-marknadsinfrastrukturer koncentreras till Finansinspektionen. Detta motiveras närmare också i avsnitt 4.1. Det är främst fråga om myndigheternas resurser, särdragen hos DLT-verksamhet och det accentuerade tillsynsbehovet samt kontakterna mellan tillsynsobjektet, tillsynsmyndigheten, myndigheterna i andra medlemsstater och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten. Allt detta lyckas bättre med det föreslagna alternativet än genom att behörighetsfördelningen mellan finansministeriet och Finansinspektionen behålls. Tidsplanen tillåter i detta läge inte en mer omfattande och samlad genomgång avseende tillståndsmyndigheten.

Det skulle ha varit möjligt att utfärda ytterligare bestämmelser om emission, avveckling och skydd mot utomstående i fråga om DLT-baserade finansiella instrument trots förordningen. Om man hade stannat för att utfärda nya bestämmelser om emission, avveckling och omsättning av DLT-baserade värdepapper och användning av sådana värdepapper som säkerhet, skulle det ha funnits en risk för att regleringen i onödan begränsar produktutvecklingen. Samtidigt var det när lagförslaget bereddes inte känt till hurdana undantag och tillhörande tekniska lösningar som i praktiken skulle kunna genomföras med stöd av DLT-förordningen. När regleringen begränsas till endast nödvändig kompletterande reglering uppstår inga särskilda kostnadseffekter för aktörerna eller myndighetsarbetet, även om åtminstone en viss grad av rättslig osäkerhet kommer att kvarstå. Aktörerna får således också största möjliga frihet när det gäller att utveckla DLT-

marknaden inom ramen för den valda blockkedjetekniken. Regleringen av blockkedjeteknik har tagits upp bland annat problematiserats i det examensarbete som godkändes vid Helsingfors universitet 2021 under biträdande professor Heikki Marjosolas handledning (Anni Lammila: Listaamattomien osakkeiden digitalisointi: erityiskysymyksenä avoimen lohkoketjun soveltuvuus). Någon motsvarande utredning finns inte att tillgå i fråga om placeringsfonder.

Något som också talar för det valda alternativet är att DLT-förordningen gäller et tidsbegränsat försök. Kommissionen ska granska tillämpningen av förordningen på grundval av Esmas rapport senast 2026 och utifrån sin granskning bedöma om den förlänger pilotordningen enligt förordningen med högst tre år, utvidgar dess tillämpningsområde, gör den permanent eller avslutar den.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Vissa EU-medlemsstater har utfärdat lagstiftning om blockkedjeteknik redan innan DLT-förordningen antogs. Detta gäller bland annat Tyskland (innehavarskuldebrev) och Frankrike (icke-finansiella instrument). Något som försvårar en jämförelse av regleringen i olika länder är emellertid bland annat att definitionen av överlåtbara värdepapper avgränsats på olika sätt i olika medlemsländer. I Sverige har det tillsatts en utredning som ska lägga fram ett förslag till eventuella behov att ändringar i lagstiftningen. Tidsgränsen för utredningen har satts till den 15 december 2023. Det finns inga närmare uppgifter att tillgå om lagstiftningsplaner som direkt gäller DLT-förordningen i andra medlemsstater.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Finansministeriet publicerade den 23 augusti 2022 en begäran om utlåtande på webbplatsen utlåtande.fi. Begäran gällde ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om investeringstjänster och lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet och till vissa lagar som har samband med dem. I samband med remissen publicerades också utkastet också på finansministeriets projektsidor. Syftet med projektet är att genomföra de nationella lagändringar som genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 förutsätter. Remisstiden gick ut den 20 september 2022.

Remissinstanser

Finansministeriet begärde yttrande om utkastet av sammanlagt sex myndigheter och organisationer. Det kom in sju remissvar, nämligen av justitieministeriet, Finansinspektionen, Finlands Bank, biträdande professor Heikki Marjosola (Helsingfors universitet), Finlands Advokatförbund rf, Finanssiala ry och Euroclear Finland.

En utgångspunkt i övervägandena kring behovet av nationell reglering för att genomföra DLT-förordningen har varit att regleringen ska vara teknikneutral. I praktiken innebär detta att oberoende av vilken teknik man väljer för genomförandet ska samma regler gälla för likartad verksamhet. Detta är viktigt både med tanke på likabehandlingen av aktörerna och för investerarskyddet. Ett exceptionellt eller nytt sätt att genomföra verksamheten innebär inte dispens från att tillämpa regleringen eller överraskande undantag från rättsläget för investeraren. Samma bestämmelser kan tillämpas analogt på elektronisk service eller service som ordnas fysiskt. Det saknar i princip betydelse om ett finansiellt instrument har anslutits till ett värdeandelssystem

eller ett DLT-system när det gäller tillämplig reglering, om inte något annat uttryckligen föreskrivs.

Av detta följer exempelvis att i princip gäller samma regler för handel med och avveckling av DLT-baserade värdepapper som för handel med och avveckling av värdepapper i kontobaserad form, med undantag för de möjligheter till undantag som uttryckligen räknas upp i DLT-förordningen. Dessa möjligheter beaktar särskilt tillämpningen av blockkedjeteknik. I praktiken kommer den tillämpliga regleringen i sista hand att slås fast från fall till fall utifrån hurdana undantag som beviljas exempelvis från de krav som följer av förordningen om värdepapperscentraler och hurdana kompenserande åtgärder den som ansöker om undantag vidtar.

Flera remissinstanser (justitieministeriet, Finansinspektionen, Advokatförbundet och Euroclear) har önskat närmare bestämmelser bland annat om hur avvecklingssystemet inom den nationella lagstiftningen eller de sakrättsliga bestämmelserna ska tillämpas på DLT-baserade finansiella instrument. Utifrån remissvaren har förtydligande bestämmelser införts om tillämpningen av bestämmelserna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Vidare föreslås aktiebolagslagen utifrån responsen få en bestämmelse enligt vilken bestämmelserna om bolag som hör till värdeandelssystemet ska tillämpas också på bolag som anslutits till ett DLT-avvecklingssystem. I övrigt är det den behöriga myndigheten, dvs. Finansinspektionen, som avgör tillämpningen.

Finanssiala och Finland Bank samt biträdande professor Marjosola/Helsingfors universitet välkomnade den valda lagstiftningslösningen i propositionen. Finanssiala välkomnade lösningen i synnerhet med tanke på att liknande finansiella tjänster regleras på det sätt som deras karaktär kräver, i enlighet med principen om ”samma risker, samma verksamhet och samma regler”. Biträdande professor Marjosola motiverade å sin sida sin ståndpunkt med hur värdepappersrätten utvecklats historiskt, dvs. i och med att ny slags verksamhet blivit allt vanligare.

Justitieministeriet fäster i sitt yttrande uppmärksamhet vid vikten av konsekvensbedömningar, även om införandet av ny teknik är förknippat med flera öppna frågor, vilket gör det svårt att bedöma konsekvenserna för utvecklingen av finansmarknadens infrastruktur och verksamhets-sätt. Propositionen har kompletterats med en kort konsekvensbedömning av hur lagstiftningen eventuell påverkar aktörerna och Finansinspektionen.

Ministeriet tar dessutom upp bedömningen av kriterierna för tillstånd till undantag, särskilt med avseende på den nationella lagstiftningen. Justitieministeriet lyfter i sitt utlåtande som exempel fram artikel 38.5 i CSD-förordningen, som medger att vi nationellt bevarar exempelvis kravet på att innehav av finska aktier som ägs av finska medborgare ska registreras på ett personligt värdeandelskonto i stället för förvaltarregistrering. I propositionsutkastet beskrivs principerna för offentlighet i fråga om aktieinnehav i Finland också vad gäller förvaltningsregistrering och det gällande förbudet mot förvaltarregistrering av finländskt aktieinnehav. Syftet med förbudet är att bidra till den offentligheten.

Utgångspunkten för regleringen och som anvisning för prövningen av undantag står det följande i skäl 46 i ingressen till DLT-förordningen. ”Den behöriga myndighet som prövar en ansökan som inlämnats av en DLT-marknadsinfrastrukturs operatör bör ha möjlighet att avslå ansökan om ett specifikt tillstånd om det finns skäl att tro att DLT-marknadsinfrastrukturen inte kommer att kunna följa tillämpliga bestämmelser i unionsrätten eller bestämmelser i nationell rätt som inte omfattas av unionsrätten, om det finns skäl att tro att DLT-marknadsinfrastrukturen skulle medföra en risk för investerarskyddet, marknadsintegriteten eller den finansiella stabiliteten, eller om ansökan utgör ett försök att kringgå befintliga krav.” Utgångspunkten är således att samma bestämmelser som exempelvis i fråga om värdepapper i kontobaserad form ska tillämpas

på DLT-baserad verksamhet, med undantag för de uttryckliga möjligheter till undantag som räknas upp i förordningen. Avsikten är inte att i detta sammanhang ändra det förbud mot förvaltarregistrering av finländska innehav som tillämpas i vårt land. Justitieministeriet instämmer i den ståndpunkt som anammats i propositionen, dvs. att regleringen i övriga delar än i fråga om de möjligheter till undantag som uttryckligen räknas upp i DLT-förordningen beror på nationella bedömningar.

Ministeriet föreslår att den fortsatta beredningen bedömer om det i bolagsordningen ska föreskrivas också om anslutning till ett avvecklingssystem som drivs med stöd av ett sådant tillstånd till undantag som avses i DLT-förordningen. Ministeriet påpekar att det i fråga om utomstående, såsom investerare, kan finnas behov också av andra arrangemang som stöder tillgången till information. Utifrån responsen har propositionen kompletterats med ett förslag till en ny 3 kap. 14 d § i aktiebolagslagen med bestämmelser när de bestämmelser som tillämpas på värdeandelssystemet också ska tillämpas på DLT-baserade aktier. Syftet med tillägget är också att svara på vissa bolagsrättsliga frågor som tagits upp av Advokatförbundet och Euroclear.

Justitieministeriet har dessutom påpekat att en detaljerad specialmotivering skulle underlätta bedömningen av de föreslagna bestämmelserna. Propositionen har kompletterats med specialmotivering i enlighet med yttrandet.

Advokatförbundet lyfte i sitt yttrande fram behovet av närmare bestämmelser med tanke på rättssäkerheten. Enligt förbundet är möjligheterna att utnyttja DLT-pilotordningen förenade med nationella bolagsrättsliga och sakrättsliga utmaningar som enligt förbundets uppfattning inte har behandlats tillräckligt i utkastet. Advokatförbundet uttryckte tvivel om huruvida frågor som gäller äganderätt och förvärvarens skydd mot utomstående när det gäller DLT-baserade finansiella instrument kan lösas tillräckligt rättssäkert enbart genom ett tillståndsförfarande, eftersom det är fråga om grundläggande lösningar och rättigheter i ett värdepappersbaserat system samt om skydd mot utomstående.

Förbundet bedömer regleringens tillämplighet i två olika situationer. I den första situationen ska bestämmelserna om värdeandelssystemet i tillämpliga delar gälla för DLT-baserade finansiella instrument, och då ska instrumenten anses utgöra en del av värdeandelssystemet. I det andra alternativet anses bestämmelserna om värdeandelssystemet inte vara tillämpliga på DLT-baserade finansiella instrument, eftersom instrumenten har beviljats undantag från vissa krav i värdeandelssystemet och det då förblir oklart hur annan värdepappers- eller bolagsrätt ska tillämpas på dem.

Det senare alternativet kan övervägas i en situation där ett DLT-baserat finansiellt instrument inte har tagits upp till handel på en DLT-baserad multilateral handelsplattform, eftersom upptagandet till handel utlöser skyldigheten att ansluta sig till värdeandelssystemet enligt CSD-förordningen, som sökanden kan ansöka om undantag från med stöd av artikel 5.2 i DLT-förordningen. Men även då ska sökanden lägga fram kompensationsåtgärder för att säkerställa minimivillkoren för registrering och registerföring på det sätt som föreskrivs i förordningen. Det finns också skäl att beakta artikel 5.1 i DLT-förordningen, där utgångspunkten är följande. ”En värdepapperscentral som driver ett DLT-SS-system ska omfattas av de krav som är tillämpliga på en värdepapperscentral som driver ett avvecklingssystem för värdepapper enligt [CSD-förordningen].” Av detta följer att även om ett DLT-baserat värdepapper inte kommer att anslutas till ett värdeandelssystem, omfattas den som driver systemet av kraven i CSD-förordningen, med de undantag som DLT-förordningen medger. Ett DLT-baserat finansiellt instrument avviker från ett finansiellt instrument i kontobaserad form endast i fråga om tekniskt genomförande.

Advokatförbundet lyfte fram att DLT-pilotordningen tillåter undantag från kravet på så kallade individuellt segregerade kundkonton vid värdepapperscentralen, vilket i praktiken innebär en möjlighet till gemensam ospecificerad förvaring samt förvaltarregistrering också för finländska aktieägare när det är fråga om finländska DLT-aktier, DLT-andelar eller DLT-fondandelar. Advokatförbundet fäste dessutom uppmärksamhet vid att utkastet ingående redogör för offentligheten i fråga om värdepappersinnehav och de omständigheter som inverkar på den utan att tydligt ta ställning till huruvida förvaltarregistrering är tillåten. I stället ökar utkastet trycket på den tillsynsmyndighet som behandlar tillståndsansökan genom att konstatera att ”den behöriga myndigheten blir tvungen att från fall till fall bedöma om det förfarande enligt blockkedjeteknik som sökanden föreslår är förenligt med den nationella värdepapperslagstiftningen och minimikraven i förordningen om värdepapperscentraler och DLT-förordningen”. Förbundet konstaterade att det i utkastet hänvisas till offentlighetsbehovet till följd av direktivet om aktieägars rättigheter (SHRD) samt internationell och inhemsk beskattning. Advokatförbundet anser att möjligheten att anteckna företrädaren i den bolagsrättsliga ägarförteckningen hör till de frågor som ska avgöras i den nationella bolagsrätten och som bör skrivas in i utkastet för att ta vara på möjligheterna att använda DLT-pilotordningen och för att främja rättssäkerheten. Förvaltarregistreringen behandlas nedan.

Euroclear påpekade i sitt yttrande att det av utkastet inte framgår hur den inhemska sakrätten, bolagsrätten och de tillämpliga bestämmelserna om slutgiltig avveckling lämpar sig eller blir genomförda inom tekniken för distribuerade liggare. Enligt Euroclear påverkar dessa normers tillämplighet i flera relationer, och av dessa tog Euroclear som exempel upp på ägande och förhållandet till utomstående (sakrätt). Euroclear påpekade att det bör noteras att värdeandelssystemet förvaltar uppgifter om innehav av värdeandelar och registreringar av rättigheter och begränsningar som gäller värdeandelar. En separat helhet är aktieägarförteckningar, andelsförteckningar, borgenärsförteckningar och andra ägarförteckningar som har avgörande inverkan på förhållandet mellan investeraren och det bolag som emitterat värdeandelen.

Som Euroclear ser det kommer pilotordningen utifrån propositionsutkastet främst att gälla avvecklingsverksamhet. I övrigt lämnar utkastet enligt Euroclear det öppet huruvida det är meningen att lösa de frågor som gäller ägande samt bolags- och obligationsrätten i ett senare skede eller om det blir en bedömningsfråga för sökanden och Finansinspektionen. Euroclear nämnde i sitt yttrande bland annat att beslut om ägande på ett avgörande sätt påverkar investerarnas och bolagens ställning och rättigheter, och de kan enligt Euroclear i en oklar situation medföra betydande rättsförluster. Euroclear anser att dessa frågor bör lösas på lagstiftningsnivå under den fortsatta beredningen, med särskild hänsyn tagen till behovet av ett starkt ägarskydd, den offentliga tillförlitligheten och rättssäkerheten. Euroclear anser att utkastet bör innehålla en tydligare avgränsning av till vilka delar lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska iakttas och till vilka delar den ska lämnas utanför tillämpningsområdet för DLT-förordningen. Även om operatören av en reglerad marknad kan utvidga sin verksamhet genom ett specifikt tillstånd driver operatören enligt Euroclear Finlands uppfattning inte det nationella värdeandelssystem som avses i lagen eller utför inte heller i övrigt de funktioner som i den lagen föreskrivs för värdepapperscentralen.

Euroclear tog i sitt yttrande upp nuläget i fråga om förvaltarregistrering. Enligt propositionsutkastet ska förbudet mot förvaltarregistrering endast gälla aktier, och Euroclear påpekade att enligt lagen om värdeandelsskonton gäller förbudet emellertid alla värdeandelar, av vilka Euroclear som exempel nämnde obligationer. Euroclear lyfte i sitt yttrande särskilt fram de två första momenten i artikel 5 a § i den lagen. Dessutom fäste Euroclear uppmärksamhet vid att utkastet nämner aktier som emitterats utomlands. Till skillnad från vad som nämns i utkastet är den gällande bolagslagstiftningen enligt Euroclear tillämplig också på finländska aktiebolag oberoende av den värdepapperscentral eller marknadsplats där dess aktier är i omlopp. Detta gäller

bland annat, men är inte begränsat till, bolagstransaktioner, genomförande av beskattning och rapportering. Till följd av remissvaren förklaras nu bestämmelserna om förvaltarregistrering närmare i propositionen och även omfattningen av förbudet beskrivs.

6.2 Förvaltningsregistrering

Skyldighet att ansluta aktier eller andra överlåtbara värdepapper till värdeandelssystemet

Enligt artikel 3 i CSD-förordningen ska en aktie anslutas till värdeandelssystemet på följande sätt. Utan att det påverkar punkt 2 ska alla emittenter etablerade i unionen som emitterar eller har emitterat överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser se till att dessa värdepapper presenteras i kontobaserad form som immobilisering eller efter en direkt emission i dematerialiserad form.

Enligt punkt 2 gäller följande. När transaktioner med överlåtbara värdepapper äger rum på en handelsplats, ska de relevanta värdepappren registreras i kontobaserad form hos en värdepapperscentral på eller före den avsedda avvecklingsdagen, såvida de inte redan är registrerade där.

En handelsplats definieras i artikel 2.1.42 i samma förordning med en hänvisning till artikel 4.1.24 i Mifid 2-direktivet, dvs. i praktiken till reglerade marknader, multilaterala handelsplattformar (MTF-plattformar) och organiserade handelsplattformar (OTF-plattformar).

Tillstånd till undantag enligt DLT-förordningen från anslutning till värdeandelssystemet och kraven enligt avvecklingssystemet

Principen enligt artikel 5.1 i DLT-förordningen är att en värdepapperscentral som driver ett DLT-avvecklingssystem ska omfattas av de krav som är tillämpliga på en värdepapperscentral som driver ett avvecklingssystem för värdepapper enligt CSD-förordningen.

I artikel 5.2 i DLT-förordningen anges villkoren för att den behöriga myndigheten ska kunna bevilja sökanden undantag från anslutning till värdeandelssystemet.

Artikel 3.1 i samma förordning anger de begränsningar som gäller finansiella instrument som tas upp till handel eller registreras. I artikel 4 finns bestämmelser om krav och undantag vad gäller DLT-baserade multilaterala handelsplattformar (DLT-MTF-plattformar).

Med avvikelse från de allmänna kraven i CSD-förordningen kan ett DLT-baserat finansiellt instrument således tas upp till handel på en DLT-MTF-plattform utan att det finansiella instrumentet ansluts till värdeandelssystemet. Av artikel 5.1 i DLT-förordningen följer emellertid att trots de möjligheter till undantag som räknas upp senare i samma artikel ska bestämmelserna i CSD-förordningen i princip tillämpas på avvecklingssystemet för DLT-baserade finansiella instrument. Detta ligger också i linje med kravet på teknikneutral reglering. Ett DLT-baserat system är ett elektroniskt sätt vid sidan av kontobaserad form.

Advokatförbundet lyfter i sitt yttrande också fram möjligheten att ett DLT-baserat finansiellt instrument inte omfattas av reglering som kan jämföras med värdeandelssystemet. I teorin kan en sådan situation uppstå om det berörda DLT-baserade finansiella instrumentet inte tas upp till handel på en DLT-baserad multilateral handelsplats. Då kan det övervägas om samma regler ska tillämpas på det DLT-baserade finansiella instrumentet som på andra finansiella instrument av samma slag som inte ingår i värdeandelssystemet. Också i detta sammanhang kan det med

tanke på att regleringen ska vara teknikneutral motiveras att ett DLT-baserat finansiellt instrument snarare ska jämföras med ett e-kontobaserat instrument än med ett fysiskt aktiebrev eller något annat finansiellt instrument.

I Finland registreras kontobaserat innehav i värdeandelssystemet och vi har ett registreringssystem baserat på direkt innehav där varje investerare ska ha ett värdeandelskonto som öppnats i eget namn. Skyldigheten till direktregistrering av innehav gäller dock endast finländska innehav i kontobaserad form där ägarna är finska medborgare, och som Euroclear påpekar i sitt yttrande gäller förbudet också andra finansiella instrument än aktier, om de har anslutits till värdeandelssystemet.

Utländska investerares innehav kan även här registreras på ett konto som förvaltas gemensamt, dvs. som indirekt innehav. Det faktum DLT-förordningen medger DLT-baserade registreringar utanför värdeandelssystemet ändrar inte den nationella lagstiftningens tillämplighet, om det inte uttryckligen föreskrivs om detta, vilket justitieministeriet också slagit fast i sitt yttrande. Enligt yttrandet kan bestämmelsen om undantag som gäller erbjudande av individuellt segregerade kundkonton i artikel 38.5 i CSD-förordningen tillämpas i den medlemsstat där detta krävs enligt den nationella rätten i den medlemsstat där värdepappren har utfärdats, enligt dess lydelse den 17 september 2014. Den skyldigheten ska gälla så länge den nationella rätten inte ändras eller upphävs och dess mål förblir giltiga.

Värdepapper som avses i DLT-förordningen

I DLT-förordningen föreskrivs det närmare om vilka finansiella instrument som kan omfattas av pilotordningen. Det rör sig om aktier vars emittent har ett börsvärde eller ett preliminärt börsvärde på mindre än 500 miljoner euro, obligationer, andra former av värdepapperiserad skuld, inbegripet depåbevis för sådana värdepapper, eller penningmarknadsinstrument, med en emissionsstorlek på mindre än 1 miljard euro, med undantag för de som innefattar ett derivat eller har en struktur som gör det svårt för kunden att förstå den därmed förbundna risken samt aktier eller andelar i företag för kollektiva investeringar som avses i fondföretagsdirektivet, med undantag för strukturerade fondföretag.

Aktieägarförteckning och aktieinnehavens offentlighet

I 3 kap. 15 § 1 och 2 mom. i aktiebolagslagen finns bestämmelser om skyldigheten för styrelsen i aktiebolaget att föra en aktieägarförteckning över innehavet av bolagets aktier både när bolagets aktier inte hör till värdeandelssystemet och när aktierna hör till värdeandelssystemet.

Aktieägarförteckningen ska enligt 3 kap. 17 § 1 mom. i samma lag hållas tillgänglig för var och en på bolagets huvudkontor. Aktieägarförteckningen för bolag som hör till värdeandelssystemet får dock hållas tillgänglig för var och en på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland.

Tillämpning av förbudet mot förvaltarregistrering på DLT-baserade finansiella instrument

Om ett DLT-baserat finansiellt instrument har tagits upp till handel på en DLT-baserad multilateral handelsplattform, omfattas det i princip av den ovannämnda skyldigheten enligt artikel 3 i CSD-förordningen att ansluta ett överlåtbart värdepapper till ett värdeandelssystem. Men enligt förordningen går det emellertid att bevilja undantag när det gäller att ansluta ett DLT-baserat finansiellt instrument till ett värdeandelssystem.

Om ett DLT-baserat finansiellt instrument endast har emitterats i DLT-systemet men inte tagits upp till handel på en DLT-baserad multilateral handelsplattform, bestäms möjligheten till förvaltningsregistrering utifrån det finansiella instrumentets juridiska form. För DLT-baserade aktier gäller dock aktiebolagslagen och därmed anteckning i aktieägarförteckningen och aktieinnehavens offentlighet i enlighet med den. I 9 kap. 4 § i lagen om placeringsfonder finns bestämmelser om fondandelsregistret, i vilket fondbolaget ska anteckna bland annat fondandelsägarens namn. I 11 kap. 1 § i samma lag finns bestämmelser om registrering av en utländsk ägares innehav i en fondandelsförvaltares namn. Lagen om skuldebrev har inga motsvarande bestämmelser. Enligt 2 kap. 11 § i den lagen kan löpande skuldebrev vara skuldebrev som är ställda till innehavaren eller till viss man eller order. Men om en DLT-baserad obligation tagits upp till handel på en DLT-baserad multilateral handelsplattform gäller också i fråga om den skyldigheten enligt artikel 3 i CSD-förordningen att ansluta obligationen till värdeandelssystemet och av detta följer i så fall det ovan beskrivna förbudet mot förvaltarregistrering.

Finansinspektionen anser i sitt yttrande att behörighetsfördelningen mellan Finansinspektionens och finansministeriet när det gäller behandlingen av tillstånd förblir oklar.

6.3 Behörighetsfördelningen mellan finansministeriet och Finansinspektionen som tillståndsmyndighet

Förslaget är att Finansinspektionen ska bli enda tillståndsmyndighet om ansökan endast gäller tillstånd för DLT-verksamhet. Om ansökan dessutom inbegriper behandling av annan verksamhet än DLT-verksamhet, bestäms den behöriga myndigheten på samma sätt som vid ansökan om tillstånd utan DLT-relaterade frågor. Med andra ord är finansministeriet behörig myndighet vid ansökan om auktorisation som värdepapperscentral, medan Finansinspektionen är behörig myndighet när ansökan gäller auktorisation som MTF-plattform är Finansinspektionen. Detta gäller även i det fall att den sökande meddelar att den har för avsikt att uteslutande bedriva DLT-verksamhet, trots att ansökan också gäller auktorisation som värdepapperscentral. Av detta följer att Finansinspektionen självständigt kan bevilja tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform, men blir tvungen att dela behörigheten i fråga om DLT-auktorisering som gäller avvecklingssystem med finansministeriet. Finansinspektionen fattar då beslut om eventuella tillstånd till undantag enligt artiklarna 4—6 i DLT-förordningen och om auktorisation enligt artikel 8 i den förordningen. Behörighetsfördelningen innebär ändå att Finansinspektionen ska be finansministeriet (och Finlands bank) att yttra sig innan den beslutar om auktorisation enligt artikel 9.

Om sökanden ansöker om auktorisation enligt artikel 10 i förordningen fördelas behörigheten mellan de två myndigheterna. Detsamma gäller om en aktör som beviljats auktorisation i enlighet med artikel 9 senare vill utvidga sin verksamhet också till annan verksamhet än DLT-verksamhet. Finansinspektionens exklusiva behörighet begränsas till enbart DLT-verksamhet och förändrar inte den behörighetsfördelning mellan myndigheterna som annars ska iakttas i fråga om beslut om verksamhetstillstånd. Bestämmelserna om tillståndsmyndigheterna har precisrats utifrån remissvaren.

Finlands Bank understryker vikten av samarbete och informationsutbyte mellan myndigheterna. I sitt yttrande anser den att informationsutbytet mellan myndigheterna är viktigt också i andra sammanhang än enbart behandlingen av verksamhetstillstånd, särskilt när det gäller ny verksamhet av detta slag. Alla dessa myndigheter omfattas av samma offentlighetslag. I 8 kap. 71 § i lagen om Finansinspektionen finns dessutom särskilda bestämmelser om Finansinspektionens rätt att lämna ut information. Paragrafens 1 mom. 1 punkten räknar bland annat upp finansministeriet som en myndighet som Finansinspektionen trots sekretessbestämmelserna får lämna ut information till för att ministeriet ska kunna fullgöra sina uppgifter. Bestämmelsen

täcker således också in informationsutbytet mellan finansministeriet och Finansinspektionen i anslutning till verksamhet enligt DLT-förordningen.

6.4 Tillsynsavgift

Den som ansöker om auktorisation enligt DLT-förordningen kan vara en aktör som redan har verksamhetstillstånd för värdepappersföretag eller en värdepapperscentral. Den sökande kan också vara en aktör som samtidigt första gången ansöker om verksamhetstillstånd för värdepappersföretag eller värdepapperscentral och om auktorisation enligt DLT-förordningen, i syfte att antingen bedriva endast DLT-verksamhet eller bedriva båda verksamheterna fullt ut.

Om sökanden redan har verksamhetstillstånd innebär tillägg av DLT-verksamhet för tillsynsavgiftens del endast en avgiftshöjning när affärsverksamheten utvidgas. Men om en aktör som ansöker om nytt verksamhetstillstånd första gången har för avsikt att samtidigt bedriva både DLT-verksamhet och annan verksamhet, avviker situationen inte från den situation som beskrivs först ovan. Med tanke på likabehandlingen av aktörerna är den enda situationen där det är ändamålsenligt att separat bestämma grundavgift för tillsynen för att främja DLT-pilotordningen när det är fråga om en aktör som enbart koncentrerar sig på DLT-verksamhet. Också då bör det beaktas att en aktör inom DLT-pilotordningen sannolikt sysselsätter tillsynsmyndigheten mer än den som bedriver sedvanlig verksamhet när det gäller den arbetsmängd som tillsynen kräver.

Propositionen innehåller utifrån responsen ett utkast till ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift när det gäller en aktör som driver en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-avvecklingssystem eller en kombination av dessa som sin enda verksamhet.

Finansinspektionen har också föreslagit att hänvisningsparagrafen i lagen om handel med finansiella instrument flyttas från 2 kap. till 5 kap. I propositionen har hänvisningen till den myndighet som avses i DLT-förordningen grundat sig på att det är fråga om behandlingen av verksamhetstillstånd för en reglerad marknad. I 5 kap. i lagen om handel med finansiella instrument finns ingen motsvarande bestämmelse om verksamhetstillstånd, utan bestämmelser om verksamhetstillstånd för den som driver en MTF-plattform finns på samma sätt som i fråga om andra verksamhetstillstånd för investeringstjänster i lagen om investeringstjänster. Precis som Finansinspektionen säger i sitt yttrande kan det behövas en hänvisning också i 2 kap. Utifrån yttrandet har en informativ bestämmelse också fogats till 5 kap. i lagen om handel med finansiella instrument som en ny 1 a §.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om investeringstjänster

1 kap. Allmänna bestämmelser

4 §. *Bestämmelser som tillämpas på kreditinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare.* I 2 mom. föreslås en teknisk korrigering och hänvisningarna till 6 kap. 1 § rättas så att de stämmer överens med momenten i den paragrafen.

11 §. *Europeiska unionens lagstiftning, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska bankmyndigheten.* I 15 punkten görs en teknisk ändring. Paragrafen kompletteras med en ny 16 punkt med en hänvisning till DLT-förordningen.

14 §. Finansiella instrument. Till definitionen av finansiella instrument fogas den utvidgning av definitionen av finansiellt instrument som lades till Mifid 2-direktivet när DLT-förordningen antogs. Enligt den inbegriper finansiellt instrument också sådana instrument som emitteras genom teknik för distribuerade liggare.

26 §. Övriga definitioner. Paragrafen avses få *nya 19 och 20 punkter* med definitioner av DLT-baserad multilateral handelsplattform och DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. I *18 punkten* görs en teknisk ändring.

2 kap. **Rätt att tillhandahålla investeringstjänster eller bedriva investeringsverksamhet**

1 a §. Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. I den nya paragrafen avses föreskriva om specifika tillstånd som behövs för DLT-verksamhet. Vidare föreslås en informativ bestämmelse om Finansinspektionens behörighet. Till den del som ansökan gäller både drift av ett handelssystem och drift av ett avvecklingssystem är behörigheten delad mellan Finansinspektionen och finansministeriet på så sätt att Finansinspektionen kan fatta beslut i ett ansökningsärende som gäller ett DLT-baserat avvecklingssystem efter att först ha hört finansministeriet och Finlands Bank, men om ansökningsärendet också gäller annat drift av ett annat avvecklingssystem är finansministeriet behörig myndighet när det gäller att fatta beslut i ärendet. Typiskt sett kan frågor som gäller behörighetsfördelningen aktualiseras i situationer där den som lämnar in ansökan inte redan har verksamhetstillstånd för värdepapperscentral.

6 kap. **Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten**

1 §. Startkapital. En teknisk korrigerings görs i den interna momenthänvisningen i paragrafen. Dess *4 mom.* hänvisar felaktigt till 1, 2 och 4 mom., medan den rätta hänvisningen är 1—3 mom.

8 kap. **Bokslut och revision**

1 §. Bokslut och verksamhetsberättelse. I *1 § 1 mom.* föreslås ett preciserande tillägg i fråga om hänvisningen till kreditinstitutslagen och i *den nya 2 mom.* förtydligas tillämpningen av EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag i den kapitaltäckningsanalys som ska ingå i verksamhetsberättelsen.

7.2 Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

3 §. Definitioner. Till paragrafen fogas *en ny 17 punkt* med en hänvisning till DLT-förordningen *nya 18 och 19 punkter* med definitioner av DLT-avvecklingssystem respektive DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. I *16 punkten* görs en teknisk ändring.

2 kap. **En värdepapperscentralers verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter**

2 a §. Specifikt tillstånd att driva ett DLT-avvecklingssystem eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. Den nya paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan myndigheterna till den del det är fråga om sådan DLT-verksamhet som avses i

artikel 9 eller 10 i DLT-förordningen. Enligt paragrafen är Finansinspektionen behörig tillståndsmyndighet när det gäller DLT-verksamhet. Bestämmelsen medför ingen förändring av finansministeriets behörighet när det gäller värdepapperscentraler. Paragrafen gäller också Finansinspektionens skyldighet att be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig innan den avgör ett ärende.

Det föreslagna 2 mom. gäller tillämpningen av lagen om värdeandelssystemet och om clearing-verksamhet på DLT-verksamhet i tillämpliga delar. I princip gäller att det som föreskrivs om värdeandelssystemet, såsom förvaltarregistrering, emissionskonto och registrering på värdeandelskonto, också gäller för DLT-verksamhet, med undantag för vad som föreskrivs om centrala motparter i 2 kap. 9 § 2—5 mom., 2 kap. 14 och 23—26 §, om clearingmedlemmar och kontoförvaltare i 3 kap. och om registreringsfonder i 4 kap. 5—16 §.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om adekvat förvaring av i 2 kap. 12 § avsedda uppgifter i eller utanför Finland.

7.3 Lagen om handel med finansiella instrument

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

2 §. Definitioner. Till 1 mom. fogas definitioner av DLT-baserad multilateral handelsplattform och DLT-baserat handels- och avvecklingssystem som *nya 8 a- och 8 b-punkter*.

4 §. Europeiska unionens lagstiftning. Paragrafen kompletteras med en *ny 7 punkt* med en hänvisning till DLT-förordningen. I 6 punkten görs en teknisk ändring.

2 kap. Drift av reglerade marknader

Verksamhetstillstånd och förvaltning

1 a §. Specifikt tillstånd för drift av en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 5 kap. 1 a § i samma lag. Den paragrafen innehåller bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan myndigheterna i synnerhet i fråga om verksamhet enligt DLT-pilotordningen.

5 kap. Krav som tillämpas på multilaterala och organiserade handelsplattformar

Allmänna krav som tillämpas på multilaterala och organiserade handelsplattformar

1 a §. Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. I paragrafen klargörs behörighetsfördelningen mellan myndigheterna i situationer där ansökan lämnas in av operatören av en reglerad marknad eller ansökan utöver verksamhetstillstånd för en reglerad marknad också gäller verksamhet enligt DLT-förordningen. I fråga om verksamhet enligt DLT-pilotordningen ska ansökningsärendet då avgöras av Finansinspektionen.

7.4 Lagen om Finansinspektionen

50 w §. Behörig myndighet enligt förordningen om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare. Enligt den föreslagna paragrafen är Finansinspektionen behörig myndighet att övervaka den verksamhet som avses i DLT-förordningen.

7.5 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

5 §. *Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift.* En ny avgift föreslås till följd av DLT-förordningen. Den gäller sådana värdepappersföretag och börser som driver en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. De som tillhandahåller marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare omfattas redan av skyldigheten att betala tillsynsavgift, eftersom erbjudande av tjänster kräver dels specifikt tillstånd enligt DLT-förordningen, dels också verksamhetstillstånd för ett värdepappersföretag, en operatör av en reglerad marknad eller för en värdepapperscentral.

Det uppskattas att tillsynen över dem som erbjuder tjänster inom marknadsinfrastrukturer enligt DLT-förordningen kommer att medföra betydande merarbete för Finansinspektionen jämfört med tillsynen över sådana värdepappersföretag, börser eller värdepapperscentraler som erbjuder tjänster genom system som baseras på teknik för distribuerade liggare. Det rör sig om ny teknik, och möjligheten att beviljas undantag från annan lagstiftning som gäller aktörerna kan komma att öka behovet av tillsyn både vad avser omfattningen på tillsynen över sådana aktörer och vad avser ett eventuellt behov att utveckla helt nya tillsynsmetoder och tillsynsverktyg.

Grundavgiften föreslås vara 30 000 euro.

6 §. *Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga.* En ny avgift föreslås till följd av DLT-förordningen. Den gäller sådana värdepapperscentraler som driver ett DLT-avvecklingssystem eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem. Det uppskattas att Finansinspektionen kommer att orsakas betydande merarbete. Det rör sig om ny teknik, och möjligheten att beviljas undantag från annan lagstiftning som gäller aktörerna kan komma att öka behovet av tillsyn både vad avser omfattningen på tillsynen över sådana aktörer och vad avser ett eventuellt behov att utveckla helt nya tillsynsmetoder och tillsynsverktyg.

Grundavgiften föreslås vara 308 200 euro, där 30 000 euro har lagts till tillsynsavgiften på 278 200 euro för vanliga värdepapperscentraler.

Vidare föreslås det att den grundavgift som tas ut av referensvärdesadministratörer höjs från 5 000 till 12 000 euro. Den grundavgift som tas ut av referensvärdesadministratörer enligt 6 § har i praktiken visat sig vara otillräcklig för att täcka ens de kostnader som Finansinspektionen har för den minsta möjliga tillsynen över sådan verksamhet. Också i en internationell jämförelse är de tillsynsavgifter som Finansinspektionen tar ut av administratörerna låga: bland annat i Nederländerna är avgiften 19 000 euro och i Sverige minst 100 000 kronor.

7.6 Aktiebolagslagen

3 kap. Aktier

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 d §. *Anslutning av aktier till avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade liggare.* Den föreslagna nya paragrafen gäller tillämpningen av lagens bestämmelser om värdeandelssystemet också när bolagets aktier ansluts till ett blockkedjebaserat avvecklingssystem som DLT-förordningen tillåter. Förslaget motsvarar delvis bestämmelsen i lagens 3 kap. 14 a § 4 mom. om anslutning av bolagets aktier till ett utländskt värdeandelssystem.

Utgångspunkten var att också det särskilda avvecklingssystemet enligt DLT-förordningen i fråga om bolagsrättsliga rättsverkningar ska jämföras med värdeandelssystemet. Den föreslagna bestämmelsen innebär att det också i fråga om anslutning till ett sådant avvecklingssystem ska finnas bestämmelser i bolagsordningen, och i beslutet om ändring av bolagsordningen ska den tid bestämmas inom vilken aktierna ska anslutas till avvecklingssystemet (jfr ABL 3 kap. 14 a § 1 mom.). På motsvarande sätt som vid anslutning till värdeandelssystemet ska också ett beslut om anslutning till eller utträde ur ett sådant avvecklingssystem samt tidpunkten för dessa anmälas för registrering utan dröjsmål (jfr ABL 3 kap. 14 a § 1 mom.). Kravet på bestämmelser i bolagsordningen behövs för att det ska finnas ett tillräckligt stöd bland aktieägarna för anslutning till ett sådant avvecklingssystem som avses i bestämmelsen och för att uppgifterna om anslutningen ska finnas tillgängliga. När ändringen av bolagsordningen bereds ska det också bedömas hur de bolagsrättsliga krav som följer av aktiebolagslagen, bland annat de krav som gäller förande av aktieägarförteckning och utövande av aktierättigheter, kan uppfyllas i det tilltänkta avvecklingssystemet.

Av den föreslagna hänvisningsbestämmelsen följer också att aktieägarna ska underrättas om ett beslut om anslutning till det avvecklingssystem som avses i bestämmelsen inom en viss tid samt ges behövliga anvisningar för registrering av aktierättigheterna i avvecklingssystemet (jfr ABL 3 kap. 14 b § 1 mom.). Enligt förslaget ska ett beslut om anslutning till avvecklingssystemet sändas till aktieägarna och publiceras på samma sätt som ett motsvarande beslut om anslutning till värdeandelssystemet (jfr ABL 3 kap. 14 b § 2 mom.). Den föreslagna bestämmelsen innebär också att aktieägarna ska underrättas om att aktierna avförs från det avvecklingssystem som avses i bestämmelsen på samma sätt som om beslut om att avföra aktier ur värdeandelssystemet (jfr ABL 3 kap. 14 b § 4 mom.).

Förslaget beaktar att DLT-förordningen ger möjlighet att avvika från kravet på aktier i kontobaserad form i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Trots eventuella avvikelser från det kravet utgår förslaget från att också bolagets aktieägarförteckning ska kunna föras och aktierättigheterna utövas på det sätt som lagen kräver. För att detta ska vara möjligt krävs det att det också i det avvecklingssystem som drivs med stöd av tillstånd till undantag enligt DLT-förordningen går att identifiera (tekniska) lösningar vars bolagsrättsliga rättsverkningar kan jämföras med anteckningar på värdeandelskonton. I lagen föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om att också en teknisk lösning som avviker från kravet på kontobaserad form i ett DLT-avvecklingssystem ska göra det möjligt att föra aktieägarförteckning och utöva aktierättigheter på det sätt som föreskrivs i lagen.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 23 mars 2023.

9 Förhållande till andra propositioner

Propositionen överlappar förslaget till lagstiftning som begränsar hushållens skuldsättning (RP 101/2022 rd) när det gäller 6 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Näringsfrihet

Lagförslagen bör granskas med avseende på näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen. Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom

arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt, och enligt 3 mom. i samma paragraf får ingen avskedas från sitt arbete utan laglig grund. Enligt den föreslagna nya 2 kap. 2 a § i lagförslag 2 krävs det tillstånd av Finansinspektionen för DLT-baserad avveckling eller kombinerad DLT-baserad handel och avveckling. På motsvarande sätt som det har ansetts att avveckling av värdepapper vid värdepapperscentraler kräver särskild tillförlitlighet är det särskilt viktigt att myndigheten innan verksamheten inleds bedömer tillförlitligheten hos DLT-verksamhet som bygger på en ny genomförandemodell och de tillhörande riskerna. Tillståndsplikten kränker inte näringsfriheten, eftersom två viktiga rättsobjekt skyddas genom myndighetsgodkännande. Det första rättsobjektet som ska skyddas är egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen och det andra är säkerställandet av allmän tillförlitlighet och säkerhet i fråga om avvecklingsverksamheten inom värdepappershandeln också i den DLT-baserade genomförandemodellen.

Grundlagsutskottet har behandlat förhållandet mellan verksamhetstillstånd och näringsfrihet bland annat i sina utlåtanden GrUU 15/2016 rd, GrUU 33/2005 rd, GrUU 16/2003 rd och GrUU 67/2002 rd. Utskottet har ansett att grundlagen utgår från att näringsfrihet ska råda. Tillståndsplikt för näringsverksamhet har i undantagsfall ansetts möjlig, om ett viktigt och starkt samhällsintresse talar för det (GrUU 15/2008 rd, GrUU 9/2005 rd, GrUU 56/2002 rd och GrUU 45/2001 rd).

En reglering där det krävs tillstånd för näringsverksamhet måste ske genom lag, och lagen måste uppfylla de övriga allmänna kraven på en lag som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna. Inskränkningarna i näringsfriheten ska vara exakta och noggrant avgränsade, och deras omfattning och förutsättningar ska framgå av lagen. Grundlagsutskottet har ansett det viktigt att bestämmelserna om tillståndsvillkor och tillståndets giltighet garanterar en tillräcklig förutsebarhet i myndigheternas verksamhet. Betydelsefullt i detta avseende är bland annat i vilken omfattning myndigheternas befogenheter bygger på bunden prövning eller på ändamålsenlighetsprövning. Dessutom ska en myndighets befogenhet att förena tillstånd med villkor ska grunda sig på tillräckligt exakta bestämmelser i lag (se t.ex. GrUU 32/2010 rd, s. 7—8).

DLT-förordningen innebär ingen avvikelse från tillståndsvillkoren i den gällande lagstiftningen på något annat sätt än till de delar som närmare anges i förordningen. I förordningen finns också närmare bestämmelser om grunderna för att avslå och återkalla tillstånd. Villkoren att bestämmelserna ska vara noggrant avgränsade och grunda sig på en författning på lagnivå är uppfyllda.

Rättssäkerhet

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

På sökande av ändring i beslut om verksamhetstillstånd tillämpas vad som i 8 kap. 9 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om överklagande av Finansinspektionens beslut. Propositionen uppfyller således kraven på rättssäkerhet.

Med stöd av vad som anförs ovan blir bedömningen att lagförslagen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom DLT-förordningen innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 1 kap. 4 § 2 mom., 11 § 15 punkten, det inledande stycket i 14 § och 26 § 18 punkten, 6 kap. 1 § 4 mom. samt 8 kap. 1 §, sådana de lyder, 1 kap. 4 § 2 mom. och 11 § 15 punkten samt 6 kap. 1 § 4 mom. i lag 523/2021, det inledande stycket i 1 kap. 14 § i lag 1069/2017, 1 kap. 26 § 18 punkten i lag 939/2021 och 8 kap. 1 § i lag 623/2014, samt
fogas till 1 kap. 11 §, sådan den lyder i lagarna 1069/2017 och 523/2021, en ny 16 punkt, till 1 kap. 26 §, sådan den lyder i lagarna 1069/2017, 513/2019, 523/2021 och 939/2021, nya 19 och 20 punkter samt till 2 kap. en ny 1 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Bestämmelser som tillämpas på kreditinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare

På fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om placeringsfonder ska i fråga om dess tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 3 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9 kap., 10 kap. 1—4, 4 a, 5, 5 a, 5 b, 6, 7, 15 och 16 §, 11, 12 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument. På AIF-förvaltare som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska i fråga om dessa tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 3 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9, 9 a, 10, 11 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument.

11 §

Europeiska unionens lagstiftning, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska bankmyndigheten

I denna lag avses med

15) *revisionsdirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG,

16) *DLT-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

14 §

Finansiella instrument

Med *finansiella instrument* avses i denna lag, inklusive sådana instrument som emitteras genom teknik för distribuerade liggare:

26 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

18) *klausul som möjliggör förtida återbetalning* en sådan klausul i en obligation som skyddar investeraren vid förtida inlösen av obligationen genom att emittenten då förpliktas att betala investeraren ett belopp som motsvarar summan av nettonuvärdet av förväntade kupongbetalningar under den återstående löptiden och lånekapitalet för den obligation som ska lösas in,

19) *DLT-baserad multilateral handelsplattform* en multilateral handelsplattform som endast tillåter handel med finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT),

20) *DLT-baserat handels- och avvecklingssystem* en sådan DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem.

2 kap.

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster eller bedriva investeringsverksamhet

1 a §

Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

De specifika tillstånd som avses i artikel 8.1—8.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen beviljas av Finansinspektionen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ett ärende som gäller ett specifikt tillstånd enligt artikel 10 be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

6 kap.

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten

1 §

Startkapital

Ett värdepappersföretags startkapital ska bestå av en eller flera kapitalposter så som föreskrivs i artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag. Det aktiekapital som räknas till det i 1—3 mom. avsedda startkapitalet ska vara tecknat i sin helhet när verksamhetstillståndet beviljas och startkapitalet ska uppfylla kraven enligt artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag.

8 kap.

Bokslut och revision

1 §

Bokslut och verksamhetsberättelse

På ett värdepappersföretags bokslut och verksamhetsberättelse samt på anvisningar, yttranden och dispens som gäller dem tillämpas det som i 12 kap. 1—6 och 8—11 § i kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstitut.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 12 kap. 5 § i kreditinstitutslagen ska den kapitaltäckningsanalys som ska ingå i ett värdepappersföretags verksamhetsberättelse dock följa det som i artiklarna 9 och 11 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag föreskrivs om kapitalbas och kapitalbaskrav. På beräkningen av den totala exponeringen tillämpas kravet i artikel 11.1 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 1 kap. 3 § 16 punkten, sådan den lyder i lag 514/2019, samt
fogas till 1 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1079/2017 och 514/2019, nya 17—19 punkter och till 2 kap. en ny 2 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

16) *direktivet om aktieägarrättigheter* Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG om utnyttjande av vissa av aktieägares rättigheter i börsnoterade företag,

17) *DLT-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU,

18) *DLT-avvecklingssystem* ett avvecklingssystem som avvecklar transaktioner med finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT) mot betalning eller leverans, oavsett om avvecklingssystemet har betecknats som ett system och anmälts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper, och som tillåter inledande registrering av DLT-baserade finansiella instrument eller tillhandahållande av förvaringstjänster avseende DLT-baserade finansiella instrument,

19) *DLT-baserat handels- och avvecklingssystem* en sådan DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem.

2 kap.

En värdepapperscentrals verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

2 a §

Specifikt tillstånd att driva ett DLT-avvecklingssystem eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

Finansinspektionen är den tillståndsmyndighet som avses i artikel 9.1—9.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ett tillståndssärende be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

På verksamhet i anslutning till verksamhet som avses i 1 mom. tillämpas denna lag, med undantag för vad som föreskrivs i 2 kap. 9 § 2—5 mom. samt 2 kap. 14 § och 2 kap. 23—26 §, 3 kap. 1—9 samt 3 kap. 11 och 12 § samt 4 kap. 5—16 §.

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om i 2 kap. 12 § avsedda tillräckliga arrangemang som gäller förvaring av uppgifter i eller utanför Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) 1 kap. 4 § 6 punkten samt

fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 295/2019, 598/2021 och 940/2021, nya 8 a- och 8 b-punkter, till 1 kap. 4 § en ny 7 punkt, till 2 kap. en ny 1 a § och till 5 kap. en ny 1 a § som följer:

1 kap.

Tillämpningsområde och definitioner

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

8 a) *DLT-baserad multilateral handelsplattform* en multilateral handelsplattform som endast tillåter handel med finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT),

8 b) *DLT-baserat handels- och avvecklingssystem* en sådan DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem,

4 §

Europeiska unionens lagstiftning

I denna lag avses med

6) *EU:s marknadsmissbruksförordning* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

7) *DLT-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

2 kap.

Drift av reglerade marknader

1 a §

Specifikt tillstånd för drift av en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

Bestämmelser om specifika tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem finns i 5 kap. 1 a §.

5 kap.

Krav som tillämpas på multilaterala och organiserade handelsplattformar

1 a §

Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

De specifika tillstånd som avses i artikel 8.1—8.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen beviljas av Finansinspektionen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ärendet be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om Finansinspektionen (878/2008) en ny 50 w § som följer:

50 w §

Behörig myndighet enligt förordningen om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare

Finansinspektionen är behörig myndighet enligt artikel 2.21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom., sådana de lyder i lag 206/2022, som följer:

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Beloppet i euro av den grundavgift som ska betalas utöver den i 4 § avsedda proportionella tillsynsavgiften och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
affärsbanker enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	6 420
annat kreditinstitut	2 140
tilläggsavgift för kreditinstitut vars provisionsintäkter överstiger finansnetto	9 630
betalningsinstitut	2 140
försäkringsbolag	6 420
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	2 140
försäkringsföreningar	1 070
pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggs pensionsstiftelser, tilläggs pensionskassor, EES-tilläggs pensionsstiftelser och EES-tilläggs pensionskassor	1 284
försäkringskassor	856
arbetslöshetskassor	6 420
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, Sysselsättningsfonden och Utbildningsfonden	6 420
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna	1 284
statens pensionsfond, Statens kärnavfallshanteringsfond, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond	16 050
filialer till tredjeländers kreditinstitut	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut i kategori I	2 140
filialer till utländska EES-kreditinstitut, i kategori II	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut, i kategori III	4 301
fondbolag	4 280
företag som är auktoriserade AIF-förvaltare	4 280
företag som är auktoriserade som AIF-förvaltare och fondbolag	6 420
företag som är auktoriserade som fondbolag och som är registreringsskyldiga enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	4 815
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 och 3 mom. i lagen om investeringstjänster	6 420
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster	1 070
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	2 140
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	3 210
filialer till utländska betalningsinstitut vars hemstat hör till EES	1 070
filialer till utländska EES-fondbolag	2 140
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare	2 140
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	3 210
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	3 210

sådana leverantörer av datarapporteringstjänster som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan <i>EU:s förordning om marknader för finansiella instrument</i> , och som Finansinspektionen utövar tillsyn över med stöd av artikel 27b.1 andra stycket i den nämnda förordningen	10 700
leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 3 § 1 punkten i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster	2 140
sådana värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster som dessutom driver en multilateral handelsplattform som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT) eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	30 000
sådana börser enligt lagen om handel med finansiella instrument som dessutom driver en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	30 000

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	278 200
den gamla insättningsgarantifond som avses i lagen om ändring av kreditinstitutslagen (1199/2014)	12 840
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 140
juridiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	1 070
fysiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	214
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om investeringstjänster	3 210
enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder registreringsskyldiga AIF-förvaltare som inte är auktoriserade som fondbolag	1 070
den som bedriver verksamhet med stöd av ett undantag enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 210
förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	3 210
företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	5 350

särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	6 420
kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 700
börsers och värdepapperscentralers holdingföretag	10 700
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 070
försäkringsmäklare och sidoverksamma försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsdistribution	1 070 och en höjning med 193 euro för varje registrerad försäkringsmäklare som är anställd hos ett försäkringsmäklarföretag eller hos en enskild näringsidkare vid utgången av året före det då tillsynsavgiften bestäms
kontoförvaltare enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	6 420
centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	160 500
clearingmedlemmar enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	12 840
clearingfonder enligt 2 kap. 9 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt registreringsfonder enligt 4 kap. 5 § i den lagen	2 140
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	16 585 och en höjning med 17 120 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument
finländska bolag vars emitterade aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	13 375
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument, när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § i denna lag eller när emittenten inte har hemort i Finland	11 235 och en höjning med 11 770 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument
emittenter av andra värdepapper än aktier, när värdepappren i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 210

finländska bolag vars emitterade värdepapper av annat slag än aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	3 210
emittenter av aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	4 280
emittenter av värdepapper av annat slag än aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	1 070
finländska kreditförmedlare som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna inte är ombud för någon kreditgivare	1 200
Pensionsskyddscentralen	10 700
trafikskadenämnden och patientskadenämnden	1 070
verksamhetsenheter som avses i 5 § 26 punkten i lagen om Finansinspektionen	19 260
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	1 070
sådana utländska EES-tilläggs pensionsanstalter enligt lagen om tilläggs pensionsstiftelser och tilläggs pensionskassor som har filial i Finland	1 070
tredjeländers kreditinstituts representationer	1 070
sådana försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution som är registrerade i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland och som har filial i Finland	321
finansiella motparter enligt artikel 2 led 8 i EMIR-förordningen, icke-finansiella motparter enligt artikel 2 led 9 och pensionssystem enligt artikel 2 led 10 i den förordningen, vilkas hemstat är Finland	10 700
utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland	400
registrerade ombud enligt lagen om ombud för obligationsinnehavare	2 140
godkända publiceringsarrangemang eller godkända rapporteringsmekanismer enligt 4 § 2 mom. 15 punkten i lagen om Finansinspektionen	10 700
referensvärdesadministratörer enligt 5 § 32 punkten i lagen om Finansinspektionen	3 000
referensvärdesadministratörer enligt 4 § 4 mom. 10 punkten i lagen om Finansinspektionen	5 000
de som enligt 4 § 2 mom. 13 punkten i lagen om Finansinspektionen utför kontroll av värdepapperisering	5 000
sådana i 5 kap. 7 § i lagen om investeringstjänster avsedda tredjelandsföretag som tillhandahåller tjänster utan filialetablering	3 210

tillhandahållare av virtuella valutor	2 140
sådana värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som dessutom driver ett avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT) eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	308 200
referensvärdesadministratörer enligt 4 § 4 mom. 10 punkten i lagen om Finansinspektionen	12 000

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 3 kap. i aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 3 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) en ny 14 d § som följer:

3 kap.

Aktier

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 d §

Anslutning av aktier till avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade liggare

Det som i denna lag föreskrivs om huruvida ett bolags aktier hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett bolags aktier har anslutits till ett avvecklingssystem som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU. Om ett sådant avvecklingssystem avviker från kravet på aktier i kontobaserad form, tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om värdeandelskonto på en sådan motsvarande teknisk lösning på basis av vilken man kan säkerställa att aktieägarförteckningen förs och de rättigheter som en aktieägare har i bolaget utövas på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 november 2022

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

1.

Lag

om ändring av investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 1 kap. 4 § 2 mom., 11 § 15 punkten, det inledande stycket i 14 § och 26 § 18 punkten, 6 kap. 1 § 4 mom. samt 8 kap. 1 §, sådana de lyder, 1 kap. 4 § 2 mom. och 11 § 15 punkten samt 6 kap. 1 § 4 mom. i lag 523/2021, det inledande stycket i 1 kap. 14 § i lag 1069/2017, 1 kap. 26 § 18 punkten i lag 939/2021 och 8 kap. 1 § i lag 623/2014, samt

fogas till 1 kap. 11 §, sådan den lyder i lagarna 1069/2017 och 523/2021, en ny 16 punkt, till 1 kap. 26 §, sådan den lyder i lagarna 1069/2017, 513/2019, 523/2021 och 939/2021, nya 19 och 20 punkter samt till 2 kap. en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

4 §

Bestämmelser som tillämpas på kreditinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare

På fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om placeringsfonder ska i fråga om dess tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 4 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9 kap., 10 kap. 1—4, 4 a, 5—7, 15 och 16 §, 11, 12 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument. På AIF-förvaltare som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska i fråga om dessa tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 4 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9—11 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Bestämmelser som tillämpas på kreditinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare

På fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om placeringsfonder ska i fråga om dess tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 3 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9 kap., 10 kap. 1—4, 4 a, 5, 5 a, 5 b, 6, 7, 15 och 16 §, 11, 12 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument. På AIF-förvaltare som tillhandahåller investeringstjänster enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska i fråga om dessa tjänster tillämpas vad som föreskrivs om värdepappersföretag i 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 § 2 eller 3 mom., 6 b kap. 5 och 6 §, 7 kap. 2, 5, 7—9, 12—14 och 16 §, 9, 9 a, 10, 11 och 15 kap. samt 16 kap. 2 och 3 § i denna lag samt i artikel 26 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Europeiska unionens lagstiftning, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska bankmyndigheten

I denna lag avses med

15) *revisionsdirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

14 §

Finansiella instrument

Med *finansiella instrument* avses i denna lag

26 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

18) *klausul som möjliggör förtida återbetalning* en sådan klausul i en obligation som skyddar investeraren vid förtida inlösen av obligationen genom att emittenten då förpliktas att betala investeraren ett belopp som motsvarar summan av nettonuvärdet av förväntade kupongbetalningar under den återstående löptiden och lånekapitalet för den obligation som ska lösas in.

11 §

Europeiska unionens lagstiftning, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska bankmyndigheten

I denna lag avses med

15) *revisionsdirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad re-vision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG,

16) ***DLT-förordningen*** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

14 §

Finansiella instrument

Med *finansiella instrument* avses i denna lag, inklusive sådana instrument som emitteras genom teknik för distribuerade liggare:

26 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

18) *klausul som möjliggör förtida återbetalning* en sådan klausul i en obligation som skyddar investeraren vid förtida inlösen av obligationen genom att emittenten då förpliktas att betala investeraren ett belopp som motsvarar summan av nettonuvärdet av förväntade kupongbetalningar under den återstående löptiden och lånekapitalet för den obligation som ska lösas in,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

19) **DLT-baserad multilateral handelsplattform** en multilateral handelsplattform som endast tillåter handel finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT),

20) **DLT-baserat handels- och avvecklingssystem** en sådan DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem.

2 kap

2 kap.

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster eller bedriva investeringsverksamhet

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster eller bedriva investeringsverksamhet

1 a §

Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

De specifika tillstånd som avses i artikel 8.1—8.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen beviljas av Finansinspektionen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ett ärende som gäller ett specifikt tillstånd enligt artikel 10 be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

6 kap

6 kap.

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten

1 §

1 §

Startkapital

Startkapital

— — — — —
Ett värdepappersföretags startkapital ska bestå av en eller flera kapitalposter så som föreskrivs i artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag. Det aktiekapital som räknas till det i 1, 2 och 4 mom. avsedda

— — — — —
Ett värdepappersföretags startkapital ska bestå av en eller flera kapitalposter så som föreskrivs i artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag. Det aktiekapital

Gällande lydelse

startkapitalet ska vara tecknat i sin helhet när verksamhetstillståndet beviljas och startkapitalet ska uppfylla kraven enligt artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag.

8 kap

Bokslut och revision

1 §

Bokslut och verksamhetsberättelse

På ett värdepappersföretags bokslut och verksamhetsberättelse samt på anvisningar, yttranden och dispens som gäller dem tillämpas 12 kap. 1—11 § i kreditinstitutslagen.

Föreslagen lydelse

som räknas till det i 1—3 mom. avsedda startkapitalet ska vara tecknat i sin helhet när verksamhetstillståndet beviljas och startkapitalet ska uppfylla kraven enligt artikel 9 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag.

8 kap.

Bokslut och revision

1 §

Bokslut och verksamhetsberättelse

På ett värdepappersföretags bokslut och verksamhetsberättelse samt på anvisningar, yttranden och dispens som gäller dem tillämpas det som i 12 kap. 1—6 och 8—11 § i kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstitut.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 12 kap. 5 § i kreditinstitutslagen ska den kapitaltäckningsanalys som ska ingå i ett värdepappersföretags verksamhetsberättelse dock följa det som i artiklarna 9 och 11 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag föreskrivs om kapitalbas och kapitalbaskrav. På beräkningen av den totala exponeringen tillämpas kravet i artikel 11.1 i EU:s förordning om tillsynskrav för värdepappersföretag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 1 kap. 3 § 16 punkten, sådan den lyder i lag 514/2019, samt

fogas till 1 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1079/2017 och 514/2019, nya 17—19 punkter och till 2 kap. en ny 2 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

3 §

3 §

Definitioner

Definitioner

I denna lag avses med

I denna lag avses med

16) *direktivet om aktieägarrättigheter* Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG om utnyttjande av vissa av aktieägars rättigheter i börsnoterade företag.

16) *direktivet om aktieägarrättigheter* Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG om utnyttjande av vissa av aktieägars rättigheter i börsnoterade företag,

17) **DLT-förordningen** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU,

18) **DLT-avvecklingssystem** ett avvecklingssystem som avvecklar transaktioner med finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT) mot betalning eller leverans, oavsett om avvecklingssystemet har betecknats som ett system och anmälts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper, och som tillåter inledande registrering av DLT-baserade finansiella instrument eller tillhandahållande av förvaringstjänster avseende DLT-baserade finansiella instrument,

19) **DLT-baserat handels- och avvecklingssystem** en sådan DLT-baserad multilateral handels-plattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem.

2 kap

2 kap.

Gällande lydelse

En värdepapperscentrals verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

Föreslagen lydelse

En värdepapperscentrals verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

2 a §

Specifikt tillstånd att driva ett DLT-avvecklingssystem eller ett DLT-baserat handelssystem och avvecklingssystem

Finansinspektionen är den tillståndsmyndighet som avses i artikel 9.1—9.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ett tillståndsärende be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

På verksamhet i anslutning till verksamhet som avses i 1 mom. tillämpas denna lag, med undantag för vad som föreskrivs i 2 kap. 9 § 2—5 mom. samt 2 kap. 14 § och 2 kap. 23—26 §, 3 kap. 1—9 samt 3 kap. 11 och 12 § samt 4 kap. 5—16 §.

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om i 2 kap. 12 § avsedda tillräckliga arrangemang som gäller förvaring av uppgifter i eller utanför Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) 1 kap. 4 § 6 punkten samt fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 295/2019, 598/2021 och 940/2021, nya 8 a- och 8 b-punkter, till 1 kap. 4 § en ny 7 punkt, till 2 kap. en ny 1 a § och till 5 kap. en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Tillämpningsområde och definitioner

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4 §

Europeiska unionens lagstiftning

I denna lag avses med

6) *EU:s marknadsmissbruksförordning* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

2 kap

Drift av reglerade marknader

Föreslagen lydelse

1 kap.

Tillämpningsområde och definitioner

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

8 a) **DLT-baserad multilateral handelsplattform** en multilateral handelsplattform som endast tillåter handel med finansiella instrument som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT),

8 b) **DLT-baserat handels- och avvecklingssystem** en sådan DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett sådant DLT-avvecklingssystem som kombinerar tjänster som tillhandahålls av både en DLT-baserad multilateral handelsplattform och ett DLT-avvecklingssystem,

4 §

Europeiska unionens lagstiftning

I denna lag avses med

6) *EU:s marknadsmissbruksförordning* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

7) **DLT-förordningen** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilot-ordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

2 kap.

Drift av reglerade marknader

1 a §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Specifikt tillstånd för drift av en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

Bestämmelser om specifika tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem finns i 5 kap. 1 a §.

5 kap.

Krav som tillämpas på multilaterala och organiserade handelsplattformar

5 kap

Krav som tillämpas på multilaterala och organiserade handelsplattformar

1 a §

Specifikt tillstånd att driva en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem

De specifika tillstånd som avses i artikel 8.1—8.3 och artikel 10.1—10.3 i DLT-förordningen beviljas av Finansinspektionen. Finansinspektionen ska emellertid innan den avgör ärendet be finansministeriet och Finlands Bank yttra sig om ansökan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut:

fogas till lagen om Finansinspektionen (878/2008) en ny 50 w § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

50 w §

**Behörig myndighet enligt förordningen om
en pilotordning för marknadsinfrastruk-
turer som baseras på teknik för distribue-
rade liggare**

Finansinspektionen är behörig myndighet enligt artikel 2.21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom., sådana de lyder i lag 206/2022, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Beloppet i euro av den grundavgift som ska betalas utöver den i 4 § avsedda proportionella tillsynsavgiften och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Föreslagen lydelse

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Beloppet i euro av den grundavgift som ska betalas utöver den i 4 § avsedda proportionella tillsynsavgiften och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
-----------------	--------------------

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

affärsbanker enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	6 420
annat kreditinstitut	2 140
tilläggsavgift för kreditinstitut vars provisionsintäkter överstiger finansnetto	9 630
betalningsinstitut	2 140
försäkringsbolag	6 420
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	2 140
försäkringsföreningar	1 070
pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggspensionsstiftelser, tilläggspensionskassor, EES-tilläggspensionsstiftelser och EES-tilläggspensionskassor	1 284
försäkringskassor	856
arbetslöshetskassor	6 420
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, Sysselsättningsfonden och Utbildningsfonden	6 420
Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen och stödkassan för arbetslöshetskassorna	1 284
statens pensionsfond, Statens kärnavfallshanteringsfond, pensionsanstalten Keva och kyrkans pensionsfond	16 050
filialer till tredjeländers kreditinstitut	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut i kategori I	2 140
filialer till utländska EES-kreditinstitut, i kategori II	3 210
filialer till utländska EES-kreditinstitut, i kategori III	4 301
fondbolag	4 280
företag som är auktoriserade AIF-förvaltare	4 280
företag som är auktoriserade som AIF-förvaltare och fondbolag	6 420
företag som är auktoriserade som fondbolag och som är registreringsskyldiga enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	4 815
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 och 3 mom. i lagen om investeringstjänster	6 420
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster	1 070
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	2 140
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	3 210
filialer till utländska betalningsinstitut vars hemstat hör till EES	1 070
filialer till utländska EES-fondbolag	2 140
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare	2 140
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	3 210
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	3 210
sådana leverantörer av datarapporteringstjänster som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan <i>EU:s förordning om marknader för finansiella instrument</i> , och som Finansinspektionen utövar tillsyn över med stöd av artikel 27b.1 andra stycket i den nämnda förordningen	10 700

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 3 § 1 punkten i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster	2 140
sådana värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster som dessutom driver en multilateral handelsplattform som baseras på teknik för distribuerade liggare (DLT) eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	30 000
sådana börser enligt lagen om handel med finansiella instrument som dessutom driver en DLT-baserad multilateral handelsplattform eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	30 000

6 §

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	278 200
den gamla insättningsgarantifond som avses i lagen om ändring av kreditinstitutslagen (1199/2014)	12 840
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 140
juridiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	1 070
fysiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	214
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om investeringstjänster	3 210
enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder registreringsskyldiga AIF-förvaltare som inte är auktoriserade som fondbolag	1 070
den som bedriver verksamhet med stöd av ett undantag enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 210
förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	3 210
företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	5 350
särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	6 420

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 700
börsers och värdepapperscentralers holdingföretag	10 700
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 070
försäkringsmäklare och sidoverksamma försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsdistribution	1 070 och en höjning med 193 euro för varje registrerad försäkringsmäklare som är anställd hos ett försäkringsmäklarföretag eller hos en enskild näringsidkare vid utgången av året före det då tillsynsavgiften bestäms
kontoförvaltare enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	6 420
centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	160 500
clearingmedlemmar enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	12 840
clearingfonder enligt 2 kap. 9 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt registreringsfonder enligt 4 kap. 5 § i den lagen	2 140
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	16 585 och en höjning med 17 120 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument
finländska bolag vars emitterade aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	13 375
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument, när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § i denna lag eller när emittenten inte har hemort i Finland	11 235 och en höjning med 11 770 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument
emittenter av andra värdepapper än aktier, när värdepappren i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 210
finländska bolag vars emitterade värdepapper av annat slag än aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 210

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	
emittenter av aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	4 280
emittenter av värdepapper av annat slag än aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	1 070
finländska kreditförmedlare som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna inte är ombud för någon kreditgivare	1 200
Pensionsskyddscentralen	10 700
trafikskadenämnden och patientskadenämnden	1 070
verksamhetsenheter som avses i 5 § 26 punkten i lagen om Finansinspektionen	19 260
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	1 070
sådana utländska EES-tilläggs pensionsanstalter enligt lagen om tilläggs pensionsstiftelser och tilläggs pensionskassor som har filial i Finland	1 070
tredjeländers kreditinstituts representationer	1 070
sådana försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution som är registrerade i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland och som har filial i Finland	321
finansiella motparter enligt artikel 2 led 8 i EMIR-förordningen, icke-finansiella motparter enligt artikel 2 led 9 och pensionssystem enligt artikel 2 led 10 i den förordningen, vilkas hemstat är Finland	10 700
utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland	400
registrerade ombud enligt lagen om ombud för obligationsinnehavare	2 140
godkända publiceringsarrangemang eller godkända rapporteringsmekanismer enligt 4 § 2 mom. 15 punkten i lagen om Finansinspektionen	10 700
referensvärdesadministratörer enligt 5 § 32 punkten i lagen om Finansinspektionen	3 000
referensvärdesadministratörer enligt 4 § 4 mom. 10 punkten i lagen om Finansinspektionen	5 000
de som enligt 4 § 2 mom. 13 punkten i lagen om Finansinspektionen utför kontroll av värdepapperisering	5 000
sådana i 5 kap. 7 § i lagen om investeringstjänster avsedda tredjelandsföretag som tillhandahåller tjänster utan filialetablering	3 210

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

tillhandahållare av virtuella valutor	2 140
sådana värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som dessutom driver ett avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade lig-gare (DLT) eller ett DLT-baserat handels- och avvecklingssystem	308 200
referensvärdesadministratörer enligt 4 § 4 mom. 10 punkten i lagen om Finansinspektionen	12 000

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 3 kap. i aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut:

fogas till 3 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) en ny 14 d § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap

3 kap.

Aktier

Aktier

Aktier som hör till värdeandelssystemet

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 d §

Anslutning av aktier till avvecklingssystem som baseras på teknik för distribuerade lig-gare

Det som i denna lag föreskrivs om huruvida ett bolags aktier hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett bolags aktier har anslutits till ett avvecklingssystem som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/858 om en pilotordning för marknadsinfrastrukturer som baseras på teknik för

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

distribuerade liggare och om ändring av förordningarna (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 909/2014 samt direktiv 2014/65/EU. Om ett sådant avvecklingssystem avviker från kravet på aktier i kontobaserad form, tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om värdeandelskonto på en sådan motsvarande teknisk lösning på basis av vilken man kan säkerställa att aktieägarförteckningen förs och de rättigheter som en aktieägare har i bolaget utövas på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .